Դ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1083 ՈՒՐԲԱԹ 14 ՕԳՈՍՏՈՍ 1887 (Ն. Տ.) 26 ՕԳՈՍՏՈՍ 1887 7 ԶԻԼՀԻՃՃԷ 1304

20 ՓԱՐԱ (Ն'ՈՐ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ)

ՆԱՄԱԿՆԵՐ ԵՒ ԻՆՉ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՂՐԿԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
[illegible] ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

[illegible] نورادونكيان [illegible]
[illegible]

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ (Ն'ՈՐ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան	դահեկան արծաթ	160
» » Վեցամսեայ	» »	80
» » Եռամսեայ	» »	40
Գաւառաց » եւ ուղղակի Թղթատարով տարեկան	» »	240
Գաւառաց համար եւ ուղղակի Թղթատարով վեցամսեայ	» »	120
Օտար երկիրներ, տարեկան	ֆրանք	56
» » վեցամսեայ	»	28

Դուրս ղրկուած լրագրաց ծախքը Տնօրէնութեան վրայ է. Խմբագրութեանս ղրկուած նամակ կամ գրութիւն ետ չտրուիր.

Les annonces sont reçues à l'Eastern Agency place Karakeuy Deïrmen Han Constantinople

Կ. ՊՈԼԻՍ, 14 ՕԳՈՍՏՈՍ, 1887

ԵՐԵԿԻ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

(ՕԳՈՍՏ. 19ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ՕԳՈՍՏ. 22)

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ ՏԱԳՆԱՊԸ

Պէրլին, 21 օգոստ.

Կ. Պոլսոյ ռուս դեսպան Պ. Նէլիտով Բեդերսպուրկէ Պերլին եկաւ, եւ երկար խորհրդակցութիւններ ունեցաւ Պերլինի ռուս դեսպան Պաւել Շուվալով կոմսին հետ. Պ. Նէլիտով Կ. Պոլիս կը վերադառնայ առաջիկայ չաբթուն.

—Խօսք կայ թէ Ֆերտինանտ Իշխան Կ. Պոլիս պիտի գայ, հետեւելով Ալեքսանդր Իշխանի օրինակին, որ, յետ իր գահակալութեան, եկած էր իւր յարգանքը մատուցանել Ն. Կ. Վեհափառութեան.

—Սօֆիա, 21 օգոստ.

Կ'ըսուի թէ Ռուսիա խնդրեր է Պուլկարիոյ Էկզարխէն, (որ ի Կ. Պոլիս կը բնակի,) շրջաբերական մ'ուղղել օրթոտոքս կղերին՝ բողոքելու համար Ֆերտինանտ Իշխանին ընտրութեան դէմ. Էկզարխը պատասխաներ է թէ իւր պաշտօնն է կրօնական շրջանակէն դուրս չելնել. ուստի, չի կրնար կատարել Ռուսիոյ խնդիրը.

—Մայրաքաղաքիս պուլկար Էկզարխն, որոյ վրայ նոյն լուրը կը հրատարակեն եւրոպեան լրագիրք, յոյժ նշանաւոր Պուլկար մ'է, ո՛չ միայն իբրեւ եկեղեցական, այլ և իբրեւ պուլկար քաղաքացի մը. Իրաւագիտութեան Լիսանսիէ է, և Աստուածաբանութեան՝ Տօքթէօր (Վարդապետ). Ուշիմ և խոհեմ հայրենասէր մ'է, որ Ռուսիոյ նկատմամբ հաշտ քաղաքականութիւն մը կրցած է համաձայնեցնել զուտ պուլկարական ուղղութեան մը հետ. Իւր կարծիքն է թէ Պուլկարիոյ վերջին շփոթութիւնք՝ որչափ եւս ցաւալի են՝ բայց յոյժ կարեւոր և օգտակար արդիւնք ունեցած են, արծարծելով և զօրացնելով Պուլկարաց ազգային ոգին, ինչպէս որ ամեն կարգի Պուլկարք իրենց նշանաբան դրած են այժմ թէ Պուլկարիա Պուլկարաց պէտք է լինի. Էկզարխը կը ջատագովէ Պուլկարիոյ և Բ. Դրան միջեւ հաշտ քաղաքականութիւն մը, առանց հակառուս ուղղութեան մը կուսակից լինելու. Բայց ամեն բանէ աւելի և ամեն բանէ վեր Պուլկար մ'է, որ ջերմապէս կը համակրի Խնամակալութեան, որով պուլկար ազգին բռնած անկախ և արժանաւոր ընթացքին. Այս տեսակ դաւանանք ունեցող լուսամիտ Էկզարխ մը անշուշտ չէր կրնար բովանդակ ազգին բաղձանաց հակառակ ընթացք մը բռնել օտար Տէրութեան մը հրաւիրմամբ.

—Վիեննա, 21 օգոստ.

Ի Վիեննա զարմանօք և քիչ մ'ալ ցաւով կը դիտուի Գերմանիոյ ընթացքն, որ չափազանց եռանդ մը կը ցուցնէ Ռուսիոյ հաճոյանալու պուլկարական խնդրոյն մէջ, և Ֆերտինանտ Իշխանին դժուարութիւններն աւելցնելու. Վիեննայի դահլիճն, առանց երբեք յանձնարարած լինելու Ֆերտինանտ Իշխանին երթալ ի Պուլկարիա, կը խորհէր սակայն թէ պէտք է ո՛չ թէ գործերը դահավիժել, այլ սպասել Թուրքիոյ ընթացքը տեսնելու, ինչպէս և դէպքերու նոր երեւոյթն ի Պուլկարիա. Աւստրիա կը յուսար թէ քիչ քիչ հանդարտութիւն կը վերահաստատի Պուլկարիոյ մէջ, և ասոր վրայ Տէրութիւնք ի վերջոյ կը վաւերացնեն Իշխանին ընտրութիւնը. Բայց Գերմանիոյ հակապուլկարական աղմկալի ընթացքն և Նօրտ Տէյչէ Ալկ. Զայթունկին Ֆերտինանտ Իշխանի դէմ գրած բուռն յօդուածներն ուրիշ բանի չպիտի ծառայեն բայց եթէ գրգռելու Զանքովեաններն, և ներքին դժուարութիւններ յարուցանելու, որոցմէ պիտի օգտի պուլկարական ռուսասէր կուսակցութիւնը. Թերեւս Պիզմարք Իշխանին ուզածն ալ այս է. Բայց ի Վիեննա ամեն մարդ կը հարցնէ թէ Պերլինի դահլիճն ընդէ՞ր այսպիսի ընթացք մը կը բռնէ առանց կանխաւ համաձայնութեան ընդ Աւստրիոյ. Պիզմարք Իշխանին այս ռուսասէր նոր քաղաքականութիւնը Քալնոքի կոմսին դէմ հարուած մը կը համարի, որուն կը վերագրուի երկուց Նախարարապետաց տեսակցութեան յետաձգումը. Քալնոքի կոմսը դժնդակ դիրքի մը մէջ կը գտնուի այնու մանաւանդ թէ աւստրո-մաճառ Պատուիրակութեանց առջեւ քանիցս յայտարարած էր թէ Աւստրիոյ-Հունգարիոյ շահը կը պահանջէ չպաշտպանել ռուս քաղաքականութիւնը Պալքանաց մէջ.

—Բ. Դուռն ստացաւ Տէրութեանց պատասխանները Պուլկարիոյ վերաբերեալ իւր վերջին ծանուցագրոյն. Տէրութիւնք միահամուռ կը հաստատեն Քօպուրկի Իշխանին ի Պուլկարիա իշխանութիւն ստանձնելուն ապօրինութիւնը. Ֆրանսա, Աւստրիա, Իտալիա և Անգլիա չեն փոփոխեր իրենց առջի յայտարարութիւնները. Միայն Գերմանիա և Ռուսիա նոր յայտարարութիւններ կ'ընեն. Գերմանիա կը պատասխանէ թէ բնաւ չի ճանչեր Պուլկարիոյ մէջ կատարուած բաներն, և կը յորդորէ զԲ. Դուռն՝ գործել կատարեալ համաձայնութեամբ ընդ Ռուսիոյ, ընդունելով Ռուսիոյ ընտրելի Էնրէնրօթ զօրավարն իբրեւ իշխանական տեղակալ, եւ ի Պուլկարիա ղրկելով օսմ. պատուիրակ մը, ձեռք առնուելիք միջոցները Ռուսիոյ հետ որոշելու համար. Ռուսիա, իւր պատասխանագրով, Բ. Դռնէն կը խնդրէ այս առաջարկի վրայ որոշ պատասխան մը. Պ. Կիրս կը յարէ թէ Ռուսիա, ըստ որում չի կրնար ներել Խնամակալութեան և Քօպուրկի Իշխանին յանդուգն արարքներուն, պիտի հարկադրի Թողուլ այժմեան զգուշաւոր ընթացքն, և Բ. Դրան կ'առաջարկէ Թուրքօ-ռուս գործողութիւն մը. Եւրոպեան լրագրաց հեռագիրք կ'ըսեն Թէ օսմ. շրջանակներուն վրայ մեծ տպաւորութիւն բրած է Գերմանիոյ պատասխանն, որ գերմանօ-ռուս նոր համաձայնութիւն մը գուշակել կու տայ.

—Փիլիպէէ կը ծանուցուի թէ մինչեւ վերջին վայրկեանը կը կարծուէր թէ Անգլիոյ, Աւստրիոյ և Իտալիոյ հիւպատոսք յարաբերութեան պիտի մտնէին Իշխանին հետ. Այս վերջին օրերս քանի մը անգամ փոխուեցան հիւպատոսներուն ղրկուած հրահանգները. Նախ խօսք կար պաշտօնապէս ներկայանալու Իշխանին. Նոր հրահանգներ եկան, որովք հիւպատոսներուն կը պատուիրուէր մեկուսի կենալ, բայց միանգամայն չմոռնալ արքայական գերդաստաններու հետ խնամութիւն կամ ազգականութիւն ունեցող Իշխանի մը նկատմամբ տածել հարկ եղած յարգանքն. Յետոյ, վերջին վայրկենին, հիւպատոսներուն գրեթէ միահաղոյն հրահանգ եկաւ չշարժելու. զի Ֆերտինանտ Իշխան յայտարարած էր Թէ հիւպատոսները պաշտօնապէս միայն կրնայ ընդունիլ.

—Եւրոպեան մամլոյն միահամուռ բողոքներուն վրայ, Ֆերտինանտ Իշխան վերցնել տուաւ հեռագրաց վրայ հաստատեալ գրաքննութիւնը.

—Ֆերտինանտ Իշխան Փիլիպէէի հռոմէական եկեղեցւոյն պաշտամանց ներկայ գտնուած լինելով, Եպիսկոպոս Մէյնէնի ուզեր է ֆրանսական դրօշ պարզել. բայց ֆրանսական հիւպատոսն հրաժարեր է զԵպիսկոպոսն զգուշանալ այդպիսի գործէ մը. Ասոր վրայ Եպիսկոպոսը պապական դրօշ պարզեր է.

—Սօֆիա, 19 օգոստ.

Երէկ, Աւստրիոյ Կայսեր ծննդեան տարեդարձին առթիւ, ամեն Տէրութեանց հիւպատոսարանք ըստ սովորութեան պարզեցին իրենց դրօշներ. Միայն գերման հիւպատոսը դրօշ չպարզեց, և այցելով իւր աւստրացի պաշտօնակցին, ըսաւ թէ Քօպուրկի Իշխանին ընտրութենէն եւ ի Պուլկարիա մտնելէն ի վեր, ինքզինք իբրեւ գերման հիւպատոս պաշտօնական անձնաւորութիւն մը չի համարիր այլ եւս.

—Սօֆիայի գերման հիւպատոսն, որ միանգամայն ռուսահպատակաց շահերը պաշտպանելու պաշտօնն ունի, անուանեալ Տարմզդատի Կառավարութեան մօտ գերման դեսպան, և քիչ օրէն կը մեկնի Պուլկարիայէն.

—Մոսկովսքի Վէտոմոստի, և անոր հետեւելով գրեթէ ամեն ռուս լրագիրք, կը յորդորեն ռուս Կառավարութիւնն ազդու տնօրինութիւն մ'ի գործ դնել Պուլկարիոյ մասին. Նօրտ Տէյչէ Ալկ. Զայթունկի հակապուլկարական և ռուսասէր յայտարարութիւնք այս մասին մեծապէս կը քաջալերեն ռուս մամուլը.

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Պէրլին, 21 օգոստ.

Գերմանիոյ գահաժառանգ իշխանին առողջական վիճակն հոգ կը պատճառէ միշտ. Որոշուած է որ ներկայ չգտնուի առաջիկայ մեծ ռազմահանդէսներուն, և ի Պերլին քանի մ'օր միայն կանգ առնելէ յետոյ, պիտի երթայ ձմեռն անցնելու ի հիւսիսային Իտալիա. Տրք. Մաքէնզի, անգլ. բժիշկն, երկիւղ կը յայտնէ որ եթէ Իշխանը պաղ առնու, որուն շատ հակամէտ է, ձայնը բոլորովին կրնայ մարել.

—Չինու կառավարութեան գերմանական նաւարանի մը մէջ շինել տուած երկու զրահաւորք նախընթաց շաբթուն մէջ գնացին Անգլիա, ուր անգլ. նաւարանի մը մէջ Չինաստանի հաշուոյն շինուած երկու սրընթաց մարտանաւերուն հետ միանալով, պիտի ուղեւորին դէպ ի Չինաստան.

—Պէրլին, 23 օգոստ.

Սակարանին մէջ զրոյց մը տարածեցաւ իբր թէ ռուսական նոր փոխառութիւնն յաջող ճամբու մէջ է ի Բարիզ, և ի մօտոյ պիտի կնքուի.

—Ի Լոնտոն վտանգաւոր տեսակէ տենդի համաճարակ հիւանդութիւն կը տիրէ գրեթէ բոլոր Թաղերու մէջ. Օգոստ. 20ին 750 տենդոտներ կային Լոնտոնի հիւանդանոցներուն մէջ, մեծաւ մասամբ կարմրախտէ ([illegible]) վարակեալ.

—Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովոյն մէջ հարցում ուղղուեցաւ Կառավարութեան թէ, արձակելէ յետոյ Ջէպէհր փաշան, պատշաճ չէ՞ արձակել նաեւ Արապի փաշան, իւր վատառողջութեան պատճառաւ. Պ. Սմիթ պատասխանեց թէ կառավարութիւնը չի գիտեր թէ Արապի փաշա հիւանդացած լինի իւր բանտարկութեան պատճառաւ. Նախարարութիւնը չի կարծեր նաեւ թէ Արապի փաշայի արձակումն համաձայն լինի անգլ. շահուց յեգիպտոս.

—Իռլանտայի Փոխարքայն Ցայտարարութիւն մը հրատարակեց, որով կ'ըսէ. «Նկատելով թէ յԻռլանտա կայ ընկերութիւն մը անուանեալ «Ազգային Իռլանտական Դաշնակցութիւն», որ Իռլանտայի այլ և այլ կողմերն բռնութեան և ահաբեկման արարք կը գործէ, և օրինաց կիրառութեան դէմ խոչընդոտներ կը յարուցանէ. Մեք, Ընդհանուր Կառավարիչ և Փոխարքայ Իռլանտայի Պետական Խորհրդին կարծիքն առնլէ յետոյ, ըստ տրամադրութեան Իռլանտայի մասին Նորոգ հաստատեալ պատժական բացառիկ օրէնքին, կը յայտարարենք թէ յիշեալ ընկերութիւնը վտանգաւոր մարմին մ'է, և այնպէս պարտ նկատուի հանրային իշխանութեանց կողմէ. Այս Ցայտարարութիւն պիտի հրատարակուի Տըպլինի պաշտօնական լրագրին մէջ, և մէկ մէկ օրինակ պիտի փակցուի ոստիկանութեան ամեն կայարանի մէջ, ինչպէս ամենուրեք ուր կը բաղձին Իռլանտայի ոստիկանական դատաւորք.»

—Ըստ «պատժական բացառիկ օրէնքին», Փոխարքայն, այս Ցայտարարութիւն հրատարակելով, իշխանութիւն ստացած է՝ յիշեալ իռլանտական Դաշնակցութեան կողմէ ո՛ և է անհաճոյ արարք տեղի ունենալուն պէս՝ իսկոյն ջնջելու անոր այս կամ այն մասնաճիւղը, կամ բովանդակ ընկերութիւնն. Ցիռլանտա մարմին մը «վտանգաւոր» հռչակել՝ առաջին հարուած մ'է անոր դէմ, և հետեւանքը պիտի լինի նոյն մարմնոյն բոլորովին խափանումն, եթէ ընթացքը չփոխէ. Արք. Բառնէլեանք, յԱնգլիա Կլատսթօնեանց տարած ընտրական նոր յաղթութիւններէն քաջալերեալ, աւելի քան երբեք մտադիր են հակառակիլ պահպանողական կառավարութեան տնօրինութեանց. «Իռլանտական Ազգային Դաշնակցութիւնն», այն լրոյ վրայ թէ խափանումը մօտալուտ է, կը կրկնապատկէ իւր ճիգեր, ամենուրեք զօրեղապէս հաստատելու համար իւր գործողութիւն, և հետաքրքրաշարժ է գիտել թէ Փոխարքային Ցայտարարութեան վրայ պիտի փոխուի՞ իւր ընթացք, այն է՝ պիտի դադրի՞ [illegible] դրութեամբ և այլ հնարքներով հալածել Իռլանտայի անգլիացի հողատէրներն, իռլանտացի վարձականները պաշտպանել ընդդէմ ոստիկանութեան, և ժողովուրդը քաջալերել ընդդէմ անգլ. իշխանութեանց խստութեան.

—Սիթի օֆ Մոնթրէալ շոգենաւն, որ Ամերիկայէն Անգլիա կուգար, բամպակ բարձած և շատ մը ճամբորդներով, Նիւ-Եորքէ մեկնելուն չորրորդ գիշերը բռնկեցաւ. Բամպակը կրակ առաւ. Հրդեհը մարելու ամեն ճիգեր ի դերեւ ելան. Կը կարծուի թէ եղեռնագործ ձեռք մը կրակ տըւած է դիտմամբ. զի հրդեհը քանի մը կէտերու վրայ միանգամայն երեւցեր է. Նաւապետն արթնցնել տուաւ ճամբորդներն, և զամենքը տեղաւորեց մակոյկներու մէջ. գերմանական նաւ մը օգնութեան հասաւ, և փրկուեցան 163 ուղեւորք եւ 96 նաւազք. միայն կորան 7 ուղեւորք և 6 նաւազք, զորս տանող մակոյկը զոհ եղաւ կոհակներուն.

—Թէ՛ ի Ռուսիա և Թէ ի Գերմանիա մեծ պատրաստութիւնք կատարուած էին արժանապէս դիտելու համար արեգական խաւարումը. Ռուս ժողովուրդն անսովոր հետաքրքրութիւն մը կը ցուցնէր. զի աստղաբաշխութեան վրայ գիտական պարզ հրատարակութիւնք մ'ինչափ բազմացած են Ռուսիոյ մէջ, որ ժողովրդեան խոնարհագոյն դասերն իսկ սկսած են հաճոյք զգալ երկնից երեւոյթները դիտելու. Բայց ամեն պատրաստութիւնք և ամեն ակնկալութիւնք ի դերեւ ելան. զի օդը նոյն օր ամպոտ էր Թէ՛ ի Ռուսիա և Թէ ի Գերմանիա. Օդապարիկով վեր ելնողներն ալ նոյն պատճառաւ անկարող եղան գիտական արդիւնք մը ձեռք բերել.

—Արեգական խաւարումը դիտելու համար Գերմանիոյ դիտարանաց տնօրէններուն և գիտնականներուն բրած բազմաթիւ կարգադրութեանց ի դերեւ ելնելն հեգնասէր անձանց ոմանց Թելադիր եղաւ զուարճալի հրատարակութիւն մ'ընելու. Արեգական խաւարման օրը Պերլինի գրեթէ ամեն փողոցներու պատերուն վրայ յայտարարութիւններ փակցուեցան, ծանուցանող թէ «Օդին գէշութեան պատճառաւ, Խաւարումն յետաձգուած է մինչեւ կիւրակի».

—Իբր 2,000 անդամք գերմանական «պատերազմիկ ընկերակցութեանց», Սաքսոնիայէ, Համպուրկէ և Շլէզվիկ-Հօլշդայնէ գնացին Մէձ, յայցելութիւն այդ բերդաքաղաքի չուրջ տեղի ունեցած ֆրանքօ-գերմանական պատերազմաց վայրերուն, և պսակներ դրին հոն ինկած գերման զօրաց գերեզմաններուն վրայ. Ի Սէն-Բրիվա անկեալ Սաքսոններուն համար կառուցուած յիշատակարանին ներքեւ, Մէձի պատերազմիկ ընկերակցութեան Նախագահն հայրենասիրական և հակաֆրանսական ճառ մը արտասանեց, որ խանդավառեց բոլոր ունկնդիրներն. Անձնուիրութիւն արտայայտող հեռագիրք ղրկուեցան այս պատմական վայրերէ առ Վիլհէլմ Կայսր և առ Թագաւորն Սաքսոնիոյ.

—Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովը վերջերս նորէն վիճաբանելով Մանշի ծովուն տակէն Ֆրանսայի եւ Անգլիոյ միջեւ ներքնուղի (թիւնել) մը հաստատելու առաջարկին վրայ, մերժեց զայն, ըստ կարծեաց անգլիացի կարեւորագոյն ռազմագիտաց, իբրեւ վնասաբեր Անգլիոյ ապահովութեան. Բայց այս քուէարկութենէ ետքը Պ. Կլատսթօն, երկաթուղեաց վրայ բանախօսութեան մը մէջ, յայտարարեց թէ յիշեալ ներքնուղւոյն շինութեան կուսակից է ինք.

—Անգլիացի ծովակալ մը կ'առաջարկէ որ Անգլիա Սպանիոյ վերադարձնէ Ճիպրալթար, և անոր տեղ գրաւէ և ամրացնէ Ճիպրալթարի դիմացի եզերքն, Զէուդա, որ նմանապէս Սպանիոյ ստացուածքն է, բայց Ճիպրալթարէն աւելի յարմար է եղեր պատսպարելու մեծ նաւատորմ մը և բազմաթիւ զօրք. Բայց Մատրիտի կառավարական լրագիրք խստիւ կը մերժեն այս փոխանակութիւն, ըսելով թէ Ճիպրալթարի Անգլիոյ կողմէ գրաւման Սպանիա երբեք չէ հաւանած, և Ճիպրալթար ետ առնլու համար չի կրնար ուրիշ սպանիական ստացուած մը ձեռքէ հանել. Սպանիացւոց յոյսն այն է թէ օր մը քաղաքական վիճակն մ'ինչափ կրնայ փոխուիլ որ Անգլիա կամովին կամ բռնադատեալ Սպանիոյ վերադարձնէ Ճիպրալթար. Կ'երեւի թէ ա՛յս է Սպանիացւոց «մեծ գաղափարն» — ինչպէս կ'ըսուի դժուարագործելի կամ անկարելի ամեն ազգային իտէալներու համար.

—Վիեննայի լրագիրք օգոստ. 22 Թուով հրատարակեցին պուլկար Կառավարութեան մէկ պաշտօնական զեկուցումն, յայտարարող թէ ո՛չ Ֆերտինանտ Իշխանն ո՛չ ալ պուլկար Կառավարութիւնն իրենց միտքէն չեն անցըներ հռչակել երկրին անկախութիւնն, եւ ընդհակառակն, ճգնիւ պիտի յարգեն դաշնագրերը, պաշտպանելով հանդերձ իրենց իրաւունքներ.

—Քէօլն. Զայթունկ կը հերքէ այն լուր թէ Պ. Նէլիտով քաղաքական պաշտօն մ'ունի եղեր գերման Կառավարութեան մօտ.

—Օգոստ. 22ին, Միլան Թագաւորին տօնախմբութեան հակառակ, Սօֆիայի ո՛չ գերման ո՛չ ֆրանսացի հիւպատոսք պարզել չտուին իրենց դրօշներ, իբրեւ լուռ բողոք մը Ֆերտինանտ Իշխանին հաստատման դէմ.

—)(29)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԺԻՒԼ ՄԱՐԻ

ԹԷՌԷԶ

ՄԱՍՆ ԵՐՐՈՐԴ

ԲՈՂԴԻՆ ՊՈՂՈՏՈՑՆ

Իսկ Ժան-Մառքի ձեռքն հարկ եղած ժամանակէն աւելի մնաց Թէռէզի ձեռքին մէջ... եւ ինք չէր որ Թողուց...

Նորա առաջնորդութեամբ մտան ի գղեակ, ուր ծանր կոմսուհին և Կլէյ մեծ մտերմութեամբ ընդունեցին զնոսա և շուտով համարձակութիւն տուին նոցա.

Գլէման միայն ցուրտ եւ պրկամարմին դիրք մը բռնեց եւ Թեթեւ բարեւ մը տալէ յետոյ դուրս ելաւ.

Երբ երիտասարդները մեկնեցան, Թէռէզ որ ամենէն առաջ ընդունած էր զնոսա, ամենէն յետոյ հրաժեշտ տուաւ նոցա.

Եւ նոցա մօտեցած լինելով.

—Դարձեալ պիտի գա՞ք, ըսաւ.

Երկուքին եւս կ'ուզէր խօսքը. սակայն անոնցմէ միայն կը նայէր, Ժան-Մառքի՛. Նա միայն զգացեալ առարկան էր իւր ուշադրութեան. Նորա՛ միայն պատասխանը կը հայցէր.

—Դարձեալ պիտի գանք, ըսին շնորհակալութիւն յայտնելով.

Արտաքուստ վերստին գնացին ի գղեակ՝ Թէռէզի հրաւիրին յանկուցեալ, բաց աստի եւ լաւ ընդունելութիւն մը գտնելով կոմսէն եւ կոմսուհիէն, որք անմիջապէս ըմբռնած էին նոցա անկեղծութիւնն, ուղղամտութիւնը, նոցա մտքին եւ սրտին բոլոր տեսական բարեմասնութիւնները.

Գլէման հեռու կը կենար իրենցմէ.

Իրենցմէ կասկածիլ կը Թուէր, եւ յաճախ իւր դաժան նայուածքը նոցա վրայ կը յառէր երբ կը խօսակցէին Թէռէզի հետ.

Կը հաւնէր թէ նախանձորդներ էին նորա, եթէ ոչ Թշնամիներ.

Օր մը, ճաշէ շրջապատող ծաղկաստանին պարտէզին մէջ Թէռէզ շահոքրամ մը փրցուց, քանի մը վայրկեան պահեց զայն իւր մատներուն մէջ, ապա գետին ձգեց Ժան-Մառքի առջեւ.

Ժան-Մառք աւելի մօտ էր նմա, տեսաւ ծաղիկը, բայց Սամսոն եւս տեսած էր.

Ժան-Մառք սխալմամբ ծռեցաւ՝ ծաղիկն առնելու համար եւ իբր Թանկագին գանձ մը պիտի պահէր զայն, երբ Սամսոնի դէմքը տեսաւ իւր աչաց առջեւ.

Գունատ եւ վրդովեալ էր.

—Ժա՛ն, ըսաւ սլացիկ ձայնով մը, ի՞նչ կ'ընես.

Սակայն Ժան հասկցած էր...

Եղբօրը մատոյց ծաղիկն եւ մեղմիւ, մինչեւ անհուն տանջանք մը կ'զգար սրտին խորն.

—Ա՛ռ, ըսաւ, առասիկ... քեզի համա՛ր գետնէն վերցուցի...

Սամսոնի դէմքը պայծառացաւ.

Կը հաւատար.

Նախանձու կասկածն ի մի բոպէ անհետացած էր.

Սակայն, քանի մը վայրկեան յետոյ, Ժան-Մառք եղբօրը քովէն մեկնեցաւ, պատրուակ մը յերիւրելով.

Առանձնանալու պէտք ունէր.

Սամսոն միայնակ վերադարձաւ ի գործարան, խնդութեամբ եւ արբշռութեամբ համակ ոգւոյն.

Թէեւ բան մ'ըսած չէր Թէռէզի և անգիտակ էր բնաւին նորա զգացմանց, այլ իւր սէրն այնպիսի բարեբաստութեամբ մը համակած էր իւր կեանքն որ ինքզինքն այլակերպեալ կ'զգար.

Իրեն այնպէս կը Թուէր Թէ ոտները չէին հպեր գետնին, Թէ չէր քալեր, Թէ կը Թռէր...

Եւ այնքան խորասուզուած էր իւր երազոց մէջ որ յանկարծ սարսռաց, զգալով որ ուսին կը զարնեն.

Մէկը կ'ըսէր իւր ետեւէն.

—Պարո՛ն, բառ մը, եթէ կը հաճիք, բառ մը միայն.

Սամսոն ետին դարձաւ. Գլէմանն էր.

Չէր լսած նորա քայլափոխերը.

Երիտասարդն այնպիսի ձայնով մը խօսած էր որ Սամսոն ի բաց Թողուց քաղաքավարութիւնը.

Պատասխան տուաւ առանց ողջունելու.

—Ի՞նչ կ'ուզէք ինձմէ.

—Պարզ բան մը...

Եւ կը խաղցնէր երկար մտրակ մը զոր ի ձեռին բռնած էր.

—Խօսեցէք... եթէ կ'ուզէք որ գոհացնեմ ձեր փափաքը.

—Քիչ մ'առաջ պարտէզին մէջ էիք Թէռէզի հետ...

—Այո՛.

—Թէռէզ անուշադրութեամբ գետին ձգեց ծաղիկ մը... շահոքրամ մը, անսայ եւ... ո՞ւր առիք այդ ծաղիկը... պատասխան չէ՛ք տար.

—Ցեռո՞, ըսաւ Սամսոն միամտօրէն.

—Այս վայրկենիս իսկ պէտք է ինձ տաք այդ ծաղիկը...

—Օրիորդ Թէռէզի կողմէ՞ն կու գաք.

—Ինձ տուէք կ'ըսեմ, եթէ ոչ...

—Եթէ ո՞չ...

—Շան մը պէս կը մտրակեմ զձեզ.

Ձեռքը վեր վերցուց. Մտրակը շաչեց.

Սամսոնի ձեռքը կեցուց զայն այն վայրկենին ուր իւր երեսին վրայ պիտի իջնէր.

Երիտասարդը մեռեալ մը պէս դժգոյն էր.

Ձեռքը ստուերապէս կը դողդղէր.

Մտրակը խլեց առաւ այնպիսի զիլութեամբ իբր Թէ տղու մը հետ լինէր իւր գործը, գետին նետեց, մէկ ձեռքին մէջ առաւ Գլէմանի բազուկներն, եւ միւսովը մէջքէն վեր բարձրանալով զնա, վայրկեան մը իւր գլխուն վերեւ կախուած պահեց.

—Ո՞ւր նետեմ զնա, մինչեւ չորս դին նայելով.

Գլէման կատաղաբար կը հառաչէր, այլ ի զուր.

Անկարող էր դիմադրել Սամսոնի Թնդերային ահեղ ուժին.

Պեծառնն հեռու չէր.

Սամսոն քանի մը քայլ առաւ դէպի գետակն.

Ցետոյ յանկարծ միտքը փոխեց.

Իւր զայրոյթն անհետ եղած էր, այլ երկար չէր տեւեր.

Բաց աստի, կը խղճար այդ մարդուն տկարութեան վրայ.

Սամսոն ծաղրելի դատեց զնա իւր գրկին մէջ, —իւր գլխոյն վերեւ կախուած՝ որպէս երբեմն Անթէոս Հերակլէսի բազկաց մէջ, դէմքը կրակ կտրած, աչերը դուրս ելած իրենց կոպիճէն.

Ոտքի վրայ կանգնեցուց զնա յարգանօք, ծաղրածու ժպիտով մը, մտրակը նմա յանձնելու չափ առաջ տարաւ քաղաքավարութիւնն, եւ ողջունելով զնա.

—Բաւական խորհեցայ, պարոն, ըսաւ, եւ խոհանացս արդիւնքն այն եղաւ որ այսօր բաղնիք մը առնել չպիտի տամ ձեզ... Կը յուսամ թէ վերջացած լմնցած գործ մ'է այս եւ ուրիշ անգամ չէք հարկադրեր զիս որ այդօրինակ ծայրայեղութեան մը դիմեմ.

Եւ հոն Թողուց զնա, կրունկներու վրայ դարձաւ եւ հեռացաւ.

Գլէման անշարժ մնաց, արիւնը գլուխն ելած, իւր անզօր կատաղութեան Թափէն տմարդացած, եւ իւր գորշ աչերն, որք վայրագ արտայայտութեամբ մը կը վառէին, Սամսոնի հետեւեցան այնքան երկար ատեն որքան տեսանելի եղաւ նա.

Ցայնմհետէ մահացու ատելութիւն մ'էր այս ընդմէջ երկու եղբարց եւ Գլէմանի.

Սակայն միեւնոյն մօր զաւակներն էին, որովհետեւ հասկցուած է անշուշտ Թէ Ժագ եւ Ժոռժ, Սամսոն եւ Ժան-Մառքն են...

Միեւնոյն ազնիւ եւ սուրբ կինն յղացած եւ աշխարհ բերած էր զնոսա.

Սակայն արիւնն անբառբառ կը մնար երկու երիտասարդաց քով.

Դողցես Կիւյի երկու ոճիրներն ատելութեան անանցանելի պատուար մը դրած էին իւր Գլէման զաւկին եւ դողցուած երկու տղայոց մէջտեղ.

Տմարդութիւնն երբեմն սոսկալի է. ով որ այդ պահուն տեսնէր Գլէման տը Դուէգուռի քալելը դէպի գղեակ, աչերը կարմիր եւ հրացայտ, ընդհատ բառեր, սպառնալիքներ եւ մրմռանութեան ծրագրեր Թօթովելով, պիտի զարհուրէր.

Այդ տղան ժառանգած էր իւր հօրը կատաղութիւնն եւ մահացու ոխը.

Երբէք չպիտի ներէր.

Երբ Սոնըրի հասաւ, գղեակը մտաւ, ուղղակի սրահը գնաց. Թէռէզ նստած էր մտախոհ պատուհանին առջեւ, որոյ վարագոյրը վեր առած էր եւ ուսկից իւր երազուն աչերն ուղղուած էին Սէն-Վիդալի կողմը.

—Թէռէ՛զ, ըսաւ Գլէման ցած և խռովեալ ձայնով մը.

Մանկամարդ աղջիկը սարսռաց և աշխուժիւ ետին դարձաւ, — սակայն բառ մը չըսաւ.

—Թէռէ՛զ, յարեց երիտասարդն, կ'ուզեմ վերջին անգամ բացայայտ տեսակցութիւն մ'ունենալ ձեզ հետ... կ'ուզեմ նաեւ աղաչանք մ'ընել ձեզ...

(Շարունակելի)

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Առնապետուաց Դիւանն երէկ ի նիստ գումարուելով նոր Քաղաքական Ժողովոյ ընտրելեաց երկպատիկ ցանկը պատրաստեց։

Հայ Հռոմէականաց Պատրիարք Ազարեան Գերապայծառ երէկ առաւօտ փոխադարձ այցելութիւն տուաւ Պ. Ռափայէլ Պատկանեանին ի Բէրա։

Պ. Պատկանեան ուրիշ քանի մ'այցելութիւններ եւս ընդունելէ յետոյ, միջօրէին Դատը Դիւզ գնաց և այցելութիւն տուաւ Տիկին Մատաքեանցի և ազգայնոց ոմանց։

Երեկոյին, ընկերակցութեամբ Պ. Գրիգոր Նիկողոսեանի, Պէօյիւքտէրէ գնաց ուր Վսեմ. Զօնդ. ասպետը սեղան մը տուաւ ի պատիւ մեծանուն բանաստեղծին։ Սեղանի հրաւիրեալ էին նաև Վսեմ. Օհան էֆէնտի Պաղտատլեան, Տիրան պէյ Տատեան և այլ պատուաւոր ազգայինք։

Պ. Պատկանեան՝ Պ. Նիկողոսեանի միջոցաւ այսօր կը ներկայանայ ռուսական դեսպանատան խորհրդական Պ. Օնուի։

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը շրջաբերականներ ուղղելով մայրաքաղաքիս բոլոր թաղերուն՝ յանձնարարեց որ յառաջիկայ կիւրակէ օր եկեղեցեաց մէջ պատարագի ժամանակ անձրեւի համար աղօթքներ լինին։

Ինչպէս որ ծանուցուած է, Ազգ. կեդր. Վարժարանին աշակերտիլ փափաքողաց արձանագրութեան գործողութիւնը պիտի սկսի վաղ առաւօտ, ժամ 2ին, նոյն վարժարանին մէջ։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

ԿՐԹԱԿԱՆ ԵՒ ԵԼՄՏԱԿԱՆ ՏԵՍՉՈՒԹԵԱՆՑ

Ազգ. Կեդրոնական Վարչութեան

Ազգային վարժարանաց մէջ գործածելի դասագրեանը որոց ցանկն արդէն հրատարակուած և միանգամայն ի պաշտօնէ հաղորդուած է Գաւառական Ազգ. Վարչութեանց և մայրաքաղաքիս համայն Թաղական Խորհրդոց, պիտի կրեն իրենց վրայ Ազգ. Վարչութեան Կրթական և Ելմտական Տեսչութեանց պաշտօնական կնիքներն, ինչպէս ծանուցուած է Պատրիարքական շրջաբերականաւ։

Հետեւաբար կը յանձնարարուի գաւառական Վարչութեանց և մայրաքաղաքիս Թաղական Խորհրդոց, Հոգաբարձութեանց, տեսչաց և ուսուցչաց, որպէսզի վերոյիշեալ Տեսչութեանց կնիքները չկրող որ և է դասագիրք չընդունին Ազգ. Վարժարանաց մէջ։

Ի նպաստ Մաքրի-գիւղի Արծրունեան երկսեռ վարժարանաց թատերական ներկայացում մը պիտի տրուի յառաջիկայ կիւրակէ գիշեր, 16 Օգոստոս, գիւղին Աբոլոն թատրոնին մէջ, որ ի Սաքըզ Աղաճ, օսմանեան խմբին կողմէ, ընդ առաջնորդութեամբ Պ. Մ. Մնակեանի։

Ներկայացուելիք խաղն է ՄԵՐ ԶԱՒԱԿՆԵՐԸ թատերգութիւն 5 արար և «48 [illegible]» կատակերգութիւն մէկ արար։ Ներկայացումը պիտի սկսի գիշերուան ժամ ճիշդ 3ին։

ՆՇԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆՔ 13 ՕԳՈՍՏՈՍԻ

Պատրիարքարանի կողմէ հաղորդուած

1. Տ. Միհրան Կարապետեան՝ գաղանճը, Սալմաթօմրուք, (խաչ 80 ղշ)․ ընդ Օր. Բերուզ Միքայէլեան, Պոլսոյ։
2. Տ. Սեդրակ Ցախրեան՝ այգեպան, Իւսկիւտար, (խաչ 50 ղշ)․ ընդ Օր. Պեղիկ Սերոբեան, Իւսկիւտար։
3. Տ. Սեպուհ Զաքարիա Երկանեան՝ նաւավար, Բ. Հիսար, (խաչ 50 ղշ)․ ընդ Օր. Ադասլի Գրիգոր Փէօճեան, Միջագիւղ։
4. Տ. Խոչիկ Ցախր Բէօշեան՝ բիւոկիւլճի, Մուսալլա, (խաչ 50 ղշ)․ ընդ Օր. Ֆիլոր Գրիգորեան, Իւսկիւտար։
5. Տ. Սարգիս Տէր-Սարգիսեան՝ դերձակ, Միջագիւղ, (խաչ 50 ղշ)․ ընդ Օր. Աղաւնի Սահակեան, Միջագիւղ։

ԱԶԴ

ԲԱՐԵՅԻՇԱՏԱԿ ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄ ԻՒԵՔՃԵԱՆԻ անտէրունչ ընտանեաց օգնելու նպատակաւ կազմեալ վիճակահանութեան Յանձնախումբս պատիւ ունի դիմում ընել հրապարակաւ ամէն այն բարեսէր անձանց որք յանձնառու եղած էին վաճառել յիշեալ վիճակահանութեան տոմսերէն և որք ցարդ չեն կարգադրած իրենց հաշիւն Յանձնախմբիս հետ, խնդրելու համար որ բարեհաճին մինչեւ յառաջիկայ հոկտ. 1 յղել մեզ տոմսակաց գինը՝ եթէ վաճառուած են և կամ տոմսերն՝ եթէ մինչեւ նոյն թուականն անվաճառ մնան հակառակ իրենց ամէն ջանից զոր անգամ մ'ալ չմնայել կ'աղաչեմք, վասն զի Յանձնախմբս մտադիր է վիճակահանութիւնը կատարել հոկտ. 4, կիւրակէ օրը, Պէրպէրեան վարժարանին մէջ։

Այս առթիւ կը ծանուցանեմք թէ արդէն 50 օսմ. ոսկւոյ գումար մը յանձնուած է 1886 նմն հոկտ. ի մէջ հանգուցեալ մանկավարժին դժբախտ մօրն, Բերայի Թաղ. Խորհրդարանին մէջ, ի ներկայութեան քահանայից և Թաղ. Խորհրդոյ քարտուղար էֆէնտիին, որք նպաստաւորեալոյն ընկալագրին տակ ստորագրած են իբրև վկայ, ինչպէս նաեւ յետոյ այս գործողութիւն վաւերացեալ ու արձանագրեալ է նոյն իսկ Պատ. Թաղ. Խորհրդոյն։

Նոյնպէս այս առթիւ կը կանխեմք մեր խորին շնորհակալեաց արտայայտութիւնն առ Ամեն. Տ. Մելքիսեդէկ Ս. Արքեպիսկոպոս, առ Սրբազան և արժանընտիր առաջնորդս Պրուսայի, Եգիպտոսի, Տրապիզոնի և Կարնոյ, առ Վսեմափայլ Տիկին Տիւսար փաշա, առ Պատ. Տ'օրէն Ժողովս Ազգ. Հայուհեաց, Դպրոցասէր Տիկնանց և Միացեալ Ընկերութեանց, և առ Ազնուաշուք Տեառն Զօնդ Ասպետ, Տօքթ. Փէշտիմալճեան, Յ. Յովակիմեան, Յովհ. Յախրեան, Կարապետ Ժամկոչեան և Կարապետ Բանդիկեան՝ վասն յօժարափոյթ աջակցութեանն զոր նուիրեցին Յանձնախմբիս այս մարդասիրական ազնիւ գործոյն մէջ։

Անդամք Յանձնախմբի վիճակահանութեան

Ռ. Յ. ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ

Յ. ԹԱՇՃԵԱՆ   Պ. ՆԵՎՐՈՒԶ

1887 օգոստ. 6

Կիւրակնօրեայ Հայրենիքի 9րդ թիւը պիտի հրատարակուի վաղը, շաբաթ, հետեւեալ պարունակութեամբ.

Երկու խօսք. — Ազգ. Տեսութիւն. — Ընտանեկան. — Պանդուխտ քահանայներ. — Վարժապետաց ասպարէզ. — Ուղեւորութիւն. — Կաթողիկ ազգայնոց գործեր. — Ժամանակագրականք. — Զուարճալիք (առած եւ հետաքրքրական նիւթեր). — Վէպ՝ Ժո Փրուա Ընտանիքը (գրքի ձեւով)։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱՆՇԱՆՔ, ԱՍՏԻՃԱՆՔ ԵՒ ՊԱՇՏՕՆԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆՔ

Քէնղըրիի կառավարիչ անուանեցաւ Լէազովիքի նախկին կառավարիչ Էմին պէյ։

Իւլայի երկրորդ աստիճան տրուեցաւ Սամոսի Թուրքերէն Թղթակցութեանց քարտուղար Մէհմէտ Պեսիմ էֆէնտիին։

Սալիսէի աստիճան՝ Սամոսի հեռագրատան տնօրէն Գրիգորեան էֆէնտիի։

Երկրորդ կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ Առեւտրական և Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան Մէքթուպճի Մինիր պէյի։

Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ սպայակոյտի Ֆերիգ Ֆէյզի փաշայի։

Այլեւայլ կարգի Մէճիտիէ պատուանշանք տրուեցան Սամոսի կառավարական պաշտօնատարաց ոմանց։

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Ինչպէս արդէն ծանուցուեցաւ, Բ. Դուռը պուլկարական խնդրոյն առթիւ նոր ծանուցագիր մ'եւս պիտի ուղղէ մեծ Տէրութեանց։ Հէրալտ կը կարծէ թէ կայս. կառավարութիւնն, այս ծանուցագրով, պիտի պահանջէ մեծ Տէրութիւններէն՝ որպէսզի միանալով, ժամ առաջ որոշում մը տան եւ Պերլինի Դաշնագրոյ տրամադրութեանց համաձայն բառնան ներկայ դժուար կացութիւնը։

Վերջերս զրոյց մը ելած էր թէ Տէրութիւնք ոմանք առաջարկած են կա՛մ Կ. Պոլսոյ և կամ Պուքրէշի մէջ դեսպանախորհուրդ մը գումարելով կարգադրել պուլկարական խնդիրը։ Բ. Դուռն այս մասին տեղեկութիւն խնդրած էր մեծ Տէրութեանց քով գտնուող օսմանեան դեսպաններէն, որք պատասխանած են թէ եւրոպական Տէրութեանց և ո՛չ մին մտադիր է դեսպանախորհուրդ մը գումարել եւ թէ ամբողջ Եւրոպա բացարձակապէս կը պահանջէ պուլկարական խնդրոյն վերջնական կարգադրութիւնն ըստ տրամադրութեանց Պերլինի դաշնագրոյն։

Երէկ իրիկուն առնուած տեղեկութեան մը նայելով, կ'ըսէ Հէրալտ, կը կարծուի թէ Ռուսիա նկատելով որ, ըստ ամենայն հաւանականութեան, ի Պուլկարիա զրկելիք զօրավարն իւր պաշտօնին մէջ այլ եւ այլ դժուարութեանց պիտի բաղխի և նկատելով որ զօրավարին առաքումը պարտի ստացած լինել Տէրութեանց հաւանութիւնն, առայժմ յետաձգած է իւր այդ դիտաւորութեան իրագործումն։

—Դեռ մինչեւ երէկ իրիկուն կ'սպասուէր այն պատասխանին զոր Փերտինանտ իշխանը պիտի տայ Բ. Դրան զեկուցման։

ԱՄՍԱԿԱՆԱՑ ՎՃԱՐՈՒՄ

Երէկի Թարիք ծանուցած էր թէ Գուրպան Պայրամին առթիւ կայս. կառավարութիւնն որոշած է մէկ մէկ ամսաթոշակ վճարել կառավարական բոլոր պաշտօնէից, թէ առ այս 100,000 ոսկի պիտի հայթայթուի, թէ արդէն փոքր փոխառութիւններ եղած են եւ թէ մէկ քանի օրէն ամսաթոշակաց վճարման պիտի ձեռնարկուի։

Ելմտական Նախարարութեան ընդհանուր հաշուակալը նամակ մ'ուղղելով այս առթիւ Թարիքի կը ծանուցանէ թէ քաղաքական եւ զինուորական պաշտօնէից 303 տարւոյ մայիսի ամսաթոշակին համար հարկ եղած 150,000 ոսկին արդէն մաս առ մաս հասած է գաւառներէն եւ թէ պակսած դրամն եւս Մալիէէն կողմէ պատրաստուած յինելով փոխառութիւն մը տեղի ունեցած չէ։ Ելմտական Նախարարութիւնն երէկուընէ սկսած է մէկ մէկ ամսաթոշակ վճարել կառավարական բոլոր պաշտօնէից։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

(Պաշտօնական Ազդ)

Իտալական ծովեզերքէն եկող նաւուց համար հաստատեալ տասնօրեայ քարանթինան որուն կ'ենթարկուէին Կաեդէէն մինչեւ Մանֆրեդոնիա գտնուող նաւահանգիստներէ եկող շոգենաւք, պիտի գործադրուի նաեւ մէկ կողմէն մինչեւ Քիւրդօվէքիա եւ միւս կողմէ մինչեւ Անքօնէ տարածուող ծովեզերքէն եկող նաւուց համար։ Այս նոր քարանթինային պիտի ենթարկուին օգոստ. 8 20 էն յետոյ մեկնող նաւերը, մաքրանոց ունեցող օսմ. նաւահանգստի մը մէջ։

ՊԱՌՈՆ ՊԼԱՆ

Կօլնա հետեւեալ կենսագրական ծանօթութիւնները կը հրատարակէ Կ. Պոլսոյ իտալական այժմեան դեսպանին վրայ։

Պառոն Պլան ծնած է 1835ին ի Շամպէրի, պատուաւոր ընտանիքէ մը։ Իւր ուսումը յաջող կերպիւ աւարտելէ յետոյ Դիւրինի համալսարանին մէջ, Քավուր կոմսին անձնական քարտուղարն եղած և այս պաշտօնին շնորհիւ կրցած է հիմնովին ուսումնասիրել Իտալիոյ պետական այդ մեծ մարդուն աշխարհահայեացութիւնն և այսու դիւանագիտական փայլուն ասպարէզ մ'ունենալ։ Քավուր կոմսը 1860ին յատուկ պաշտօնով Բարիզ զրկեց զայն. վերադարձին, արտաքին գործոց նախարարութեան մէջ Պառոն Ռիքասոլի դիւանապետը լինելէ յետոյ, 1867ին Լոնտոն զրկուեցաւ մասնակցելու համար այն դեսպանախորհրդոյն որ կը գումարուէր Լիւքսէմպուրկի խնդիրը կարգադրելու համար։ Յետոյ յաջորդաբար անուանուեցաւ խորհրդական Վիէննայի եւ Մատրիտի իտալական դեսպանատանց ու Պրիւսէլի, Վաշինգթընի եւ Մինխէնի դեսպանական պաշտօնները վարելէ յետոյ, 1882ին ընդհ. քարտուղար անուանեցաւ արտաքին գործոց նախարարութեան որոյ գլուխ կը գտնուէր Պ. Մանչինի։ Նոյն թուականին Մատրիտ զրկուեցաւ իբր դեսպան եւ տարւոյս սկիզբը Կ. Պոլիս գնաց իբր առաջին կարգի դեսպան։

Պառոն Պլան բազմահմուտ և փորձ դիւանագէտ մ'է և կը խօսի ֆրանսերէն, անգլիարէն, գերմաներէն եւ սպաներէն լեզուները։ Զօրաւոր կազմուածք մ'ունի և լայն ուսերու վրայ խոշոր գլուխ մը՝ շագանակագոյն գանգուր մազերով։ Առաջին տեսքով, իւր անձն ու տեսքը մեծ համակրանք չեն ազդեր, մանաւանդ որ իւր շարժուածքին մէջ տեսակ մը խրոխտութիւն կայ՝, սակայն անոնք որք կը մօտենան նորա հետ, աքանչելի հաճոյք մը կ'զգան անոր նրբամիտ խօսակցութիւններէն։

Պառոն Պլան ամուսնացած է Բիւպացի մեծահարուստ անձի մը՝ Պ. Թէքըլի դստեր հետ և քսան միլիոն ֆր. ի մօտ հարստութիւն մը ժառանգած է անկից։

Իտալական դեսպանն, ինչպէս ըսինք, Քավուր կոմսին աշակերտը լինելով, մեծ համակրանք կը տածէ Ֆրանսայի նկատմամբ, թէեւ համամիտ չլինի հանրապետական դրութեան։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ԳԱՐԱՏԱՂ

Բեդերսպուրկի օսմ. դեսպան Շաքիր փաշա Պ. Կիրսի հետ իւր ունեցած վերջին մէկ տեսակցութեան միջոցին ուշադրութիւն հրաւիրեր է այն ասպատակութեանց վրայ զորս Գարատաղցիք կը շարունակեն ի գործ դնել ալպանիացի ցեղերուն բնակած հողերուն վրայ և յայտարարեր է որ եթէ թէ այս բան երկարի, կրնայ շատ ծանր հետեւանքներ ունենալ։ Պ. Կիրս պատասխաներ է թէ լիովին համակարծիք կը գտնուի օսմ. դեսպանին տեսութեանց և թէ Բեդերսպուրկի կառավարութիւնը կը խոստանայ իւր աջակցութիւնը նուիրել Թուրքիոյ՝ դադրեցնելու համար այն կռիւներն որք տեղի կ'ունենան Թուրքօ-գարատաղի սահմանագլխոյն վրայ, ընդմէջ ալպանիացւոց և գարատաղցւոց։

Բ. Դրան իրաւագէտ խորհրդականներէն Ճաֆէր պէյ, որ միանգամայն Գարատաղի սահմանագլխոյ գծման յանձնաժողովոյ առաջին քարտուղարութեան պաշտօնը կը վարէ, երէկ Գարատաղ ուղեւորեցաւ Թրիէստի շոգենաւով։

—Վեհ. Սուլթանին հրամանաւ, Ծովային Նախարարութեան կեդրոնական հիւանդանոցի բժիշկներէն հարիւրապետ Անճելօ էֆէնտի Փարիզ պիտի երթայ վիրաբուժութիւն ուսանելու համար։

—Երէկի Թղթաբերով առնուած Պուքրէշի լրագիրք կը ծանուցանեն թէ Ռումանիոյ արտաքին գործոց նախարարին հայրը՝ Պ. Էգիէն Ֆէրէքիտ մեռեր է։ Հանգուցեան 81 տարեկան էր և անդամ էր Ռումանիոյ Ծերակոյտին ու վճռաբեկ ատենին։

—Կայսերական կառավարութիւնն որոշած է Խարբերդի եւ Սեբաստիոյ նահանգները զրկել Կովկասէն գալիք իսլամ գաղթականները։

—Նէօյէ Ֆրայէ Բրէսսէի մէջ կը կարդանք.

«Լրագրաց ոմանց տուած տեղեկութիւնք, ի մասին Թուրքօ ռումանական առեւտրական դաշնագրոյն, կանխահաս են։ Իրաւ է թէ դաշնագրոյն ծրագիրը պատրաստ է, սակայն ստորագրումն յետաձգուած է մինչեւ որ համաձայնութիւն գոյանայ մաքսային սակագնոց վրայ։ Կառավարութիւնը կը պնդէ որ ներմուծման տուրք մը հաստատուի, որպէս զի մինչեւ մէկ աստիճան պաշտպանուին տեղական արուեստք, և այս՝ երեք նիւթերու համար, որոց գլխաւորն է ալիւրը։ Բանակցութիւնք այս վիճակին մէջ կը գտնուին այժմ։»

—Թաղապետութեան Թ. շրջանակի տնօրէն Ասաֆ պէյի մայրն՝ որ ժամանակէ մ'ի վեր հիւանդ էր՝ երէկ մեռաւ ի Գանլըճա։

—Մեծահարուստ յոյն սեղանաւոր Պ. Անդրէ Սինկրոս, որ Աթէնքի քաղաքապետ ընտրուած այլ ընտրութիւնը բեկանուած էր, Եւրոպայէն մայրաքաղաքս եկաւ երէկ իւր կնոջ հետ։

—Քավալլայէն հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Բէժիի տեղւոյն գործակալ իւր պաշտօնին վերաբերեալ վէճի մը պատճառաւ, տեղական իշխանութեանց օգնութեամբ փակել և կնքել տուեր է ծխախոտի վաճառական ռուսահպատակ Պ. Թէօֆիլիտիսի վաճառատունը։ Քավալլայի ռուս գործակալը Բէժիի կնիքը քակել տալով բացեր է այդ վաճառատունը։

—Ադրիանուպոլսէն մեզ ուղղեալ երկու նամակաց մէջ, զորս ի կարգին հրատարակեցինք, ինչ ինչ ակնարկութիւնք եղած էին տեղւոյն կուսակալի օգնական Նիքօլաքի էֆէնտիի պաշտօնավարութեան դէմ։ Արդ, մեր առած ստոյգ տեղեկութեանց նայելով այդ ակնարկութիւնք անձնական ատելութեանց արդիւնք են։ Նիքօլաքի էֆէնտի իւր պաշտօնավարութեան մէջ բարւոք ծառայութիւններ մատուցած է և հաւատարիմ պաշտօնեայ մ'է. ուստի կը փութանք ուղղել մեր սխալ կարծիքը։

(Թ. Հէրալտ)

—Պրուսայի Ֆրանճա Տէրպէնտի շրջակայից մէջ Եսկի Ճումայի գաղթականաց համար կիւնտիւզլէյ անուն նոր գիւղ մը հաստատուեր է, որ կը բաղկանայ քսան երեք տունէ։

—Գերմանական դեսպանատան պահակ Լօրէլէյ շոգենաւը Կալաց ուղեւորեցաւ բերելու համար իւր նոր սպաներն ու նաւաստիներն։

—Այնորոզի վանուց վերջին հրդեհին վրայ հետեւեալ տեղեկութիւնները կը հաղորդէ Լ. Թիւրքի։

Հրդեհը ծագեցաւ օգոստ. 7/19 ի երեկոյին, Ս. Բանդէլէյմոնի վանքի այն մասէն ուր ռուս կրօնաւորք կը բնակին։ Թէպէտ օդը հանդարտ էր և վանքին բոլոր ջրհանները (իբր երեսուն հատ) գործածուեցան, սակայն հինգ ժամէն հազիւ կրցան մարել հրդեհը որ մոխիր դարձուց վանքին ամբողջ այդ մասը։ Եղած վնասը 20,000 ոսկի կը հաշուի։ Հրդեհը ծագած է մատուռէ մը ուր պատարագած էին առջի օրը։

ԱԶԴ

Առ ի գիտութիւն յարգոյ հասարակութեան, կը յայտարարեմ թէ [illegible] ապահովագրական ընկերութեանց գործակալութենէն հրաժարած եմ։

Մ. Յ. ՍԱՐԲԵԱՆ

13/25 օգոստ. 1887   1079

Պաղճէ-Գաբու Թ. 27   1—3

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Պերլին, 25 օգոստոս

Կը հաւաստեն թէ Պ. տը Նէլիտոֆ Կիսինկէնի ջերմուկները պիտի երթայ իւր վատառողջութիւնը դարմանելու համար։

Վիլհէլմ կայսրն երէկ կառքով պտոյտ մ'ըրաւ։

Լոնտոն, 25 օգոստոս

Թէհրանէ կը հեռագրեն առ Ստանտըրտ թէ Էյուպ Խան (Աֆղան Թեկնածուն) իւր արգելարանէն փախեր է դէպի Հէրաթ, այլ կը յուսան կալանաւորել զնա։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 14 Օգոստոս

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ	(պանքայի)	110 1/4
3 » »	(վճռ.ին)	110 7/8
3 » Բարիզի »	(պանքայի)	22 95
3 » »	(վճռ.ին)	23 2 1/2

Օսմանեան Պօնսօլիտէ

		Դաշնական
Երէկ երեկոյ գոց. (Միաց. Դ Սէրի)		15 33
Պօրսայէն գոցուելէն վերջը	»	15 33
Բէրայի մէջ	»	— —
Առաւօտուն բացուելու	»	15 36
Բարձրագոյն գին	»	15 37
Նուազագոյն »	»	15 36
Կէս օրին	»	15 37

ԻՍԹԻԳՐԱԶԸ ՏԱԽԻԼԻ

Երէկ երեկոյ	38 13
Այս առաւօտ	38 19
Կէս օր	38 19

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ

փոխառութիւն 1858) » 1862)	Ա Սէրի	22 20
» 1860) » 1863) » 1872)	Բ »	14 25
» 1865) » 1869) » 1873)	Գ »	15 36

ԻՆԻՖԻԷ Եգիպտական

Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ .... (Գ. Կ.)...)
Այս առտու բացուեցաւ ....) գործ չեղաւ
Կէս օրին ....)

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ

Սօսիէթէ Ժէնէրալ	Անգլ. Լ.Բ.		3 88
Քրէտի Ժէնէրալ	Գ. Կ. Օսմ.	»	6 30
Պանք տը Փօնս	»	»	5 35
Սօս. Շիմէն է վալէօր	»	»	3 25
Թրամուէյ	»	»	315
Ռումէլի երկաթուղի	Ֆր.		33
Օպլիկասիօն տը Բրիօրիթէ	»		—
Բաժնեթուղթ Լոտրիօմի	»		88

Ընթացք դրամոց

Օսմանեան ոսկի	ղրշ.	100
20 Ֆրանքնոց	»	87 38
Անգլիական ոսկի	»	110 27
Բօլ Իմփէրիալ	»	90 30
Քրիմիր	»	51 20
Ռուսական թղթադրամ	»	10 12
» արծաթ	»	74 20
Ֆիօրին	»	— —
Մեճ. արծ. (տարբ.)	»	108 14
Վեշնոց	»	102 35
Հինգնոց	»	102 35
Մէթալիք	»	98 20
Թասֆիէ	»	15 38

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 25 օգոստոս, ժամ 5 վայր. 15 երկվ.

Անգլ. Քոնսօլիտէ	101 1/2
Օսմ. » Սէրի Դ. բացուեցաւ	14 1/4
» » » գոցուեցաւ	14 5/16
» » » Ա.	22 1/2
» » » Բ.	14 3/8
» » » Գ.	14 1/4
Օթօման 1871	74 1/2
փոխառութիւն 1877	86 3/4
Պանք Օթօման	9 3/4
Ռուսական փոխառ. 1873	95 1/2
Եգիպտական միացեալ (Ինիֆիէ)	74 3/8
» առանձն. (բրիվիլէժիէ)....(*)	98 1/8
Տայրա Սանիէ	71 1/8
Տօմանիալ (փոխառ. Րօչիլտ)	95
Հունգարական պարտամթուղթ 4 0/0	— —
փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	25 502

Վիեննա, 25 օգոստոս, ժամ 4 երկվ.

փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	126
Օսմանեան երկաթուղի	15 70

Բարիզ, 25 օգոստոս, ժամ 3 վայր. 45 երկվ.

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 0/0	108 45
» » 3 0/0	81 90
Օսմանեան քոնսօլիտէ Սէրի Դ. բացուեցաւ	14 40
» » » գոցուեցաւ	14 52 1/2
» » » Բ.	14 45
» » » Գ.	14 55
Օսմանեան երկաթուղի	32 62 1/2
» Բէժիի բաժնեթուղթք	— —
Պանք Օթօման	500
Գրէտի Լիոնէ	568 75
» Ֆօնսիէ	1358 75
Բաժնետոմս Լիոնի	1252 50
Սուէզի ջրանցք	2006 25
Ռուսական 5 0/0 1877 ի	99 1/2
Իտալական Ռանթ	98
Սպանիական (արտաքին)	67 5/8
Եգիպտական միացեալ	367 50
Բրիօրիթէ Թիւրք	365
5 0/0 Հելլենական	357 50
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 34

ՎԱՐԺԱՐԱՆ ՄԵԶՊՈՒՐԵԱՆ

ԱՂՋԿԱՆՑ

ԻՒՍԿԻՒՏԱՐ ԻՃԱՏԻԷ

Հաստատութեանս, նոր տարեմուտը կ'սկսի սեպտեմբեր 1 ին։ Գիշերօթիկք կը վճարեն տարեկան 32 ոսկի օսմ. իսկ ցերեկեայք 8 ոսկի ուսումնարանի և 6 ոսկի նախակրթարանի համար. դաշնակի համար նոյնպէս տարեկան 6 ոսկի։ Աւելի տեղեկութեանց համար պէտք է դիմել առ Տնօրէնութիւն վարժարանիս։

Մ. Ս. ՄԵԶՊՈՒՐԵԱՆ

1887 օգոստ. 11

1080   1—8

ՆԱՄԱԿ ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՍԷԼԻՄԻԷԻ ԶՕՐԱՆՈՑ, 12 օգոստ.

Յորմէ հետէ Սկիւտարու հրկիզելոց մեծ մասը Սէլիմիէի զօրանոցին մէջ պատսպարուած են, պատսպարելոց առտնին կենաց անպատուաբեր բնութիւն ունեցող անհիմն զրոյցներ կը շրջին ժողովրդեան մէջ, և ասոնք այն աստիճան տարածուած են, որ մինչեւ իսկ բարձր դասու անձանց ուշադրութիւնը գրաւած են։

Ներկայիս հարկ կը համարիմ լրագրոյդ միջոցաւ հրապարակաւ ազդարարել թէ, զօրանոցի մէջ կատարեալ բարեկարգութիւն և բարոյականութիւն կը տիրէ, օրն ի բուն ամեն ընտանիք իրենց առտնին զբաղումներով ժամանակ կանցնեն, ողբ և կոծ, արտասուք և հառաչք դեռ չեն դադրած։ Զինուորական մարմինը մեծ զգուշութեամբ կը վարուի պատսպարելոց հետ, թէ՛ Թաղապետութեան պաշտօնեայք և թէ՛ պատսպարելոց տեսուչ կարգւող զինուորականք մեծ խնամք կը տանին անդորրութեան և բարեկարգութեան պահպանման, և մինչեւ իսկ երբ կը նշմարուին զօրանոցի մէջ օտար անձեր, որք ոչ բարեկամ ունին և ոչ ալ ազգական և որք եկած են միայն շրջելու համար, պաշտօնեայք քաղաքավարօրէն զանոնք դուրս կը հանեն։

Կիւրակի օրուան զօրանոցի այցելուաց մէջ էր նաեւ կրթական տեսչութեան կողմանէ Նշան էֆ. Փափազեան որ յատկապէս դասատուաց համար եկած ըլլալով, մխիթարեց զանոնք։ Երէկ զօրանոց այցելեցին Կէտիք Փաշայէն երկու քաղաքական պատուելիք, մին Հայ և միւսն Յոյն, որք փոքրիկ գրքեր բաշխեցին պատսպարելոց և Տէրոջը խօսքերը քարոզեցին։

Կ. ՌՈՒԲԷՆԵԱՆ

ՄԻԱՑԵԱԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ՀԱՅՈՑ

Շնորհակալութեամբ կը ծանուցանեմք թէ հետեւեալ գրական նուիրատուութիւնք եղած են այս անգամ Հայոց Միացեալ Ընկերութեանց.

Մեծ. Պ. Բ. Միրիմանեանց՝ «Սրբոց Աստուծոյ Ղեւոնդեանց և Վարդանանց զօրավարաց տօները» օրինակ 1, «Ս. Էջմիածին» օրի. 1. Արժ. Տ. Գարեգին քահանայ Յովակիմեանէ՝ «Պարտաճանաչութիւն» օրի. 3. Արժ. Տ. Խորէն քահանայ Կէօզիւբեանէ՝ «Հայերէն լեզու կամ երկրորդ գիրք տղայոց» օրի. 1. Մեծ. Երուանդ էֆ. Գարմիլեանէ՝ «Դասագիրք Թուաբանութեան» օրի. 3. Մեծ. Տաճատ էֆ. Լութֆեանէ՝ «Փունջ Հատընտիր առակաց» օրի. 10. Մեծ. Յովսէփ Յ. Գոնթ պէյէ՝ «Առաջնորդ իտալական լեզուի» օրի. 10. Մեծ. Գրիգոր էֆ. Մէլիքշահեանէ՝ «Ուսումն Քրիստ. Հաւատոյ» (Ս. Խանճեան) օրի. 1, «Մարդն» քերթուած օրի. 1, «Դարբնոցապետն» օրի. 1. Մեծ. Համբարձում էֆ. Պէրպէրեանէ՝ «Տարերք հանրահաշուոյ» օրի. 2. Մեծ. Ս. Ն. Պօյաճեան էֆ.է՝ «Դպրոց Անգլիարէն լեզուի» օրի. 2. Վեր. Հայր Սերովբէ Վարդ. Տէվրիշեանէ «Լեզու», Հանդէս օրի. 1. Մեծ. Գափամաճեան Մինաս էֆ.է՝ «Հայրենիք կիրակնօրեայ», հանդէս օրի. 1։

Ի դիմաց Հայոց Միաց. Ընկ.
Տնօրէն Ժողովոյ

Ատենադպիր   Ատենապետ
Գ. ԶՕՀՐԱՊ   Լ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ

ԱՐԱՐԱՏԵԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

Ամսիս 21-ին, Թիֆլիսի հայոց եկեղեցիներից մէկում մի 14 տարեկան հրեայ աղջիկ մկրտուեցաւ և ընդունեց լուսաւորչական դաւանութիւնն։

Այս օրերս Թիֆլիսում վախճանուեցաւ Ալէքսանդր Պօղոսեան Ջանփոլադեան. Հանգուցեալը բարեգործական նպատակով կտակել է երեք հազար րուբլի, և ինչպէս լսում ենք, այդ երեք հազարից մէկ հազարը կտակված է Ներսիսեան դպրոցին, իսկ մնացած երկու հազարը Էջմիածնին, Սեւանայ վանքին և Թիֆլիսի Գայեանեան ու մի քանի ուրիշ դպրոցներին։ (Մշակ)

Անցեալ շաբաթ «Արձագանք»ի խմբագիր պ. Աբգար Յովհաննիսեանը Բօրժօմից, Բաթումի վերայով, ուղեւորեց դէպի արտասահման, երկու կամ երեք ամիս ժամանակով։ Իւր առողջութիւնը վերականգնելու համար, մի քանի ամիս Կարլսբադում մնալուց յետոյ, «Արձագանք»ի խմբագիրը կը ճանապարհորդի Գերմանիայի զանազան քաղաքները։ Այդ ճանապարհորդութեան գլխաւոր նպատակն է՝ աշխատել աւելի հաստատ հիմունքների վերայ դնելու «Հայկական Գրադարանի» գերմաներէն հրատարակութեանց գործ, որի սկզբնապատճառը և միանգամայն ղեկավարը ինքը, Պ. Յովհաննիսեանն է։ Այդ գործը արդէն արժանացել է լուսաւորուած Գերմանիայի ընթերցող հասարակութեան և մամուլի լուրջ ուշադրութեան և խորին համակրութեան։ Ուստի Պ. Յովհաննիսեանը աշխատում է իւր սկսած գործին մի անգամ և ևս այնպիսի ուղղութիւն տալ, որ, թէ՛ այժմ և թէ՛ ապագայում մշտապէս, աւելի յաջող ընթացք ունենայ։

Տեղային ռուս լրագիրները հաղորդում են, որ անցեալ չորեքշաբթի, յուլիսի 29-ին, գիշերով անյայտ չարագործները կողոպտել են Թիֆլիզի Բեթղեհէմի սուրբ Աստուածածնի եկեղեցին, որ յայտնի է իւր հարստութեամբ։ Գողացված են շատ ոսկէ և շատ արծաթէ թանկագին իրեղէններ։ Եկեղեցու դռները չարագործները բաց են արել յարմարեցրած բանալիներով։

ՍՈՒԽՈՒՄԻՑ մեզ հաղորդում են հետեւեալ տեղեկութիւնները հայ գաղթականութեան մասին դէպի Սուխումի շրջանը։

Վերջին պատերազմից յետոյ, ծխախոտի մշակութիւնը սկսում է գրաւել Փոքր Ասիայից հայ և յոյն մշակների բազմութիւն դէպի Սուխումի շրջանը՝ Երկրի բնական և տնտեսական պայմանների յաջողութիւնը թելադրում է մշակներին՝ մշտապէս հաստատուելու այդ բնակչութիւնից զրկուած նահանգում, գլխաւորապէս, նորա ծովեզրեայ մասում։ Ներկայումս Սուխումի մօտ կերպարանաւորվել են երկու հայ շինավայրեր, մինչեւ 2000 հոգի բնակչութեամբ . . . շինավայրերից իւրաքանչիւրը ունէ ուսումնարան և եկեղեցի։ Բացի չինավայրերից հայ գաղթականների խմբերը ցրուած են ծովեզերքի զանազան կէտերում։ Զարմանալին այն է, որ հայ գաղթականների փոքրիկ խմբերին քահանան անբաժան ուղեկցում է և, գաղթականութեան պատահմունքների մէջ, Աստուծոյ խօսքով մխիթարում և քաջալերում է հայ պանդուխտին, մինչդեռ մի և նոյն երկրում մինգրել գաղթականները զուրկ են քահանաներից, և նոցա շատ քիչ են հետաքրքրում եկեղեցին և ուսումնարանը։ Մի տաճկաստանցի հայ Բ., հարստացած այստեղ փայտի վաճառականութեամբ և հաստատուած այստեղ, կարողանում է ձեռք բերել շատ աժան գնով հողի մեծ տարածութիւն և սկսում է հայ գաղթականներով բնակեցնել իւր հողերը։ Դժբաղդաբար Բ.-ն մեռնում է, չը կարողանալով ի գլուխ ածել իւր ձեռնարկութիւնները։ Այժմ նորա այրիի մինգրել կառավարիչը, ինչպէս մենք իմացանք, ձգտում է իւր տիրոջ հողերը բնակեցնել իւր հայրենակիցներով։

Սուխումի շրջանում կոմս Բօբրինսկին ունէ մի կտոր հող մինչ 7000 դեսեատին. լսում ենք, որ անդրկովկասեան գիւղացիններցի մի խումբ, բաղկացած 120 ընտանիքից՝ ուզում է կապալով վերցնել կոմսից յիշեալ հողը։ Առ այժմ պայմանների վերաբերմամբ համաձայնութիւն չէ կայացել կոմսի կառավարչի և գիւղացիների ներկայացուցիչների մէջ։ (Արձագանք)

ՀԱՅ ԳԱՂԹԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ (6)

ՆՈՐ ՋՈՒՂԱՅԻ

Նորա վիճակագրութիւնը. — Նորա նիւթական արդի դիրքը. — Նորա Հնդկաստանի ճիւղը. — Նորա բարոյական արդի կեանքը. — Դիտողութիւն.

Նոր Ջուղայ այն հանգուցեալ Հ. Խաչատուր Վ. Կարապետեանի յառաջընթաց քայլից խրախուսանօքն կառուցանել սկսած է իւր այդ Ս. Թենասեան տաճարի հոյակապ շէնքն 1880 Թուականներին, որ և իւր սեպհական արդեամբք գնած է յանուն նորին Չիգան գիւղն, և նուիրած էր նորան նաև 4000 Կ. Ռուփիք, սակայն ի վերջոյ կեղք. Վարժարանն, վերոյիշեալ գումարն, Չիգան գիւղն և նոյն իսկ Հ. Խաչատուր վարդապետ բաղդակից են գտնուած միմեանց՝ աւերակ և ապարդիւն մնալու համար, աներևոյթ մի զօրութեան դիւթական հարուածովն (1)։

Իսկ գաւառական հայք խորին ագիտութեան մէջ կը խարխափեն ցարդ անօգնական, և ի՞նչ զարմանք է, քանի որ Ջուղայ, որ լուսաւորութեան կեդրոնն կը համարուի իւր շրջակայից, միջնադարեան տենդով կը տառապի իւր անտարբերութեամբն առ այս կենսական խնդրոյ ուղղութիւն։ Մխայնմենքապարան գիւղ, որ 120 հայ ընտանիք կը պարունակէ իւր շրջապատին մէջ ի Փերիա, ունի մի նախակրթարան և 4000 գիլորի մի գումար ի Բաթաւիա, և որոյ հասոյթն 200 Կ. Ռուփեաց կառավարուում է գոյն միայն մի քանի տարիներէ ի վեր մի Նոր Ջուղայեցի դասատուի տեսչութեան ներքոյ 2)։

Այս Թեմակալութեան Պարսկաստանայ քաղաքաց մէջ Թէհրանն է միայն, որ կը ձգի համերաշխ գտնուել իւր անձնական և ինքնուրոյն միջոցներովն ազգային ընդհանուր յառաջադիմութեան գաղափարին իւր եռանդուն երիտասարդութեան վերերևման առթիւ, որք հաստատած ունին անդ արդէն երեք ազգօգուտ ընկերութիւնք, Ուսումնասիրաց, Ընթերցասիրաց և Աղքատասիրաց անուամբ, եւ որոց նպատակն է թէ՛ նիւթապէս եւ թէ բարոյապէս նպաստել հասարակաց կրթութեան խնդրոյն. ուստի անտարակոյս արժանի պիտի կացուցանեն նոքա զինքեանս ապագայում հայ ազգութեան պատուաւոր մի անդամն համարուելու իրեանց բնիկան պարտուց մարդկօրէն գիտակցութեամբն։

Մենք չենք ուզեր աստ մեր այս յօդուածն ընդլայնել և նորանկարագրութեամբը, քանի որ ինքեանք ձեռնհաս են այս մասին ինչպէս գործով, նոյնպէս և գրչով յայտնուելու։ Համատան արդէն բողոքականացած է գլխովին իւր ազգային նիւթական եկեղեցւոյ շէնքովն հանդերձ, եւ Շաւարին եւս անտարակոյս պիտի հետեւի նորա քիչ միջոցէն յետոյ, քանի որ ո՛չ դպրոց ունի եւ ոչ պաշտպան հայ ազգութեան ու կրօնին. լռելեայն գործում է եւ անդ անգլիական այդ աւետարանն, եւ Նոր-Ջուղայ անտարբեր կը դիտէ՝ վստահացած այն կանխակալ կարծեաց վերայ թէ «Հայն իւր կրօնը չը փոխեր» 3)

Բուշթ ունի մի նախակրթարան, որ եթէ ըստ դիպաց մի աժանագին անյօրդ դասատու պատահի, կը բանայ անմիջապէս իւր դպրոցի դռներն ուսումնածարաւ մանկանց առջեւ, իսկ եթէ ոչ՝ կը նիրհէ ի քուն անդորր, Ամենակարողին թողլով մանուկ հայոց ճակատագրի տնօրինութիւնն։

Իսկ միւս քաղաքները սակաւաթիւ լինելով արդէն, ոչինչ ունին։

Այս մասին եւս այսքան խօսելէ զկնի վերադառնանք եւ այժմ ի Հնդկաստան եւ նորա բարոյական եւ մտաւորական կեանքը քննենք ըստ կրականին։

Արեւելեան Հնդկաստան, Բիրմանիայով հանդերձ, եւ Ջաւա կղզին, ինչպէս որ յայտնեցինք ի վեր անդր, կը պատսպարեն արդ 240ի չափ միայն ընտանիք հայ ազգութեան անդամներէն, մինչդեռ այդ գաղթական հայոց մեծ մասն 180 տարի չէ անցած դեռ որ տարագրուած է անդ։ Ո՞ւր չուեցին արդեօք եւ ո՛ւր, անյայտ է մեզ դա. միայն այժմեան հայոց բարոյական տխուր վիճակէն կարող ենք գուշակել որ հայ ազգը կորուսած է այդ նշանաւոր տարրն՝ ազգային կառավարութեան անկերպարան կազմակերպութենէն։ Դիտելի է այս կէտ՝ որ ըստ մեծի մասին Նոր-Ջուղայի առաջին սերունդն անդ միշտ հայ է մնացած լեզուաւ եւ զգացմամբ մինչ ի մահ. իսկ երկրորդ եւ երրորդ սերունդներն՝ որք ի Հնդկաստան եւ այլուր ծնած եւ ենթարկուած են այդ անհարազատ կլիմայից եւ սովորութեանց ազդեցութեանը, բոլորովին մոռացած են իւրեանց հայրենիքն, հայ ազգը, մայրենի լեզուն եւ գրականութիւնը միանգամայն։ Սոքա չեն գիտեր հայերէն կամ չեն սիրեր բնաւ պարծենալ նորանով գէթ իբրեւ լեզուագիտութեան մի մասն համարելով զայն, ինչպէս ականատես գտնուած եղանք աստ։ (4)

Այսպէս կորուսած է ահա, ինչպէս կ'երեւի, ազգն այն մեծ բազմութիւնն որ այժմ այդ չնչին գումարին է հասած նոցա թիւն, եւ ի ցաւ սրտի պիտի յայտնենք թէ դեռ եւս տասնորդական նուազ թուոյն յանգելու երկիւղ կայ փոքր ժամանակէն յետոյ, քանի որ անխտրաբար եւրոպական ազգաց հետ թէ ազգութեամբ, թէ լեզուաւ և թէ հարստութեամբ խնամական յարաբերութեանց մտնելն պատիւ են համարում իրեանց, և Նոր Ջուղայ և իւր Ս. Ամենափրկչեան վանքն ձեռնհաս չեն իրաց այդ աղքատիկ վիճակի շինութեան՝ ուշադրութիւն դարձնելու։

Մեք կը հաւատանք հաւաստեաւ, որ մեր Հայ ազգի սիրելի զաւակներն հեռաւոր աշխարհներում մինչ ցարդ մայրենի լեզուն և ազգային կրօնն է որ հարազատ է պահած. սակայն երբ մի Հայ որ անգլիերէն կամ հոլանտերէն կը խօսի միշտ և հասարակութենէն Mr. J. Josef Esqe կը ճանաչուի և այդպէս ստորագրել գիտէ միայն, անգլիերէն կը բանէ իւր հաշուետումարներն, անգլիերէն կ'աղօթէ և իւր անգլիացի տիկնոջ հետ բողոքական ժողովարանները կը յաճախէ, խնդրեմ ասացէ՛ք, ի՞նչ կարող է յուսալ Հայն և Հայաստանն այդպիսի օտարոտի անձնաւորութենէն։

Այսպիսի մի աշխարհ յուղարկում է ահա՛ Նոր-Ջուղայի Հայն իւր մատաղ մանկտիքն. կարծես թէ չը բաւականանալով բնիկ ծնողներն այդ ազգավնաս ուղղութեան զոհ տալէն, և այն՝ գէթ ազգապատկան Մ. Ճեմարանի ընտանի յարկը միայն կարողանար պատսպարել զնոսա — ո՛չ, այլ J. Havèers, La Martinière, Doveten College եւ օտար դպրոցներն են բաղձիցս, որք հրապուրում են Հայ ծնողները կոյր զիւրոյն իւրեանց հարազատ մանկունքն ի խորթութիւն մղելու։

Սակաւ են թէեւ այժմ այդ գաղթականութեան բեկորներէն ընտանեօք հանդերձ տարաշխարհիկ եղողները, բայց աւելի ցաւալին այն է, որ արդի երիտասարդութիւնն և, ինչպէս յայտնեցինք, մանկութիւնն իսկ խմբովին դիմում է անդ հուսկ ուրեմն ցկեան ի հայրենիս չը վերադառնալու հարկին խոնարհելով ակամայ, քանի որ այդպէս յուսալքեալ է ծնողական գրկում իւր ապագայ բարօրութենէն. եւ ահա՛ աղջիկունք, Թշուառ արարածներ, հարիւրաւոր Թուերով ակնկառոյց կ'սպասեն աստ իւրեանց կուսական անբիծ կենաց սեւաթոյր վախճանին...

Տեսանք մեք աստ Հնդկաստանում կրթեալ մի երիտասարդ, որ բաղդի դէպքերն և իւր ծնողաց թախանձանքը կորզած էր զայն վերջապէս և վերադարձուցած ի հայրենիս, սակայն չէր գիտեր նա տեղական պարսկերէնն և ո՛չ նորա համակրելի գաղղիերէնն. ուստի ո՛չ անգլիականովն, ո՛չ հայկականովն, ո՛չ հոլանտականովն, ո՛չ հնդկականովն և ո՛չ նոցա յարակից ուսմամբք կարողացաւ աստ գէթ մի համեստ ապրուստ ճարել և հայրենեաց հաւատարիմ մնալ իւր ներկայութեամբն, այլ յուսահատ ի վերջոյ փութացաւ յԵւրոպա՝ խորին տրխութեան մատնելով իւր սիրելիքն աստ։

Ահա՛ այս է անհեռատես կրթութեան բնական հետեւանքն ի Հնդկաստան, որ անգթօրէն յափշտակում է անդառնալի կերպիւ Հայ մանկունքն և զրկում է ազգն իւր սիրասուն սերունդէն ի վնաս իւր յուսալից ապագայի շինութեանն։

Հնդկաստան, այո՛, իւր հարստութեան առատ հանքերովն ունեցած է ի հնումն Հայոց համար դիւթիչ մի ոգի, քանի որ եւրոպական վաճառականութիւնն երկչոտ քայլերով մրցում էր Հայոց խիզախ անվեհերութեանն հետ. սակայն արդի Հայը միջնորդի պաշտօն միայն ունի անդ և ո՛չ այլ ինչ, բայց մի քանի հին տներէ, որք տնտեսագիտօրէն պահած ունին իւրեանց ազգային յատկութեանց հետ նաեւ անձնական հարստութիւնքն, որովք կը փայլին դեռ եւս։

Ի մի բան, Նոր-Ջուղայեցւոյն համար ո՛չ նիւթական և ո՛չ բարոյական ասպարէզ կայ այժմ ի Հնդկաստան, բայց միայն մի ազգային ընդհանուր յետադիմութիւն, որ կ'սպառնայ մեզ մեր ազգայնոյ մոռացումն կորուստ անդ, քանի որ աննշան թուերով ցրուած են նոքա հեռաւոր տեղեր անջատ գիւղերում, ինչպէս ցոյց տուաւ արդէն նոցա վիճակագրութիւնն, և քանի որ ազգային բնիկ ոգին տակաւ կորսնցնում է իւր ազնուութեան արժէքն։

Ի՞նչ հարկ կ'ստիպէ ուրեմն մեր սիրելի եղբարքն ի Ջուղայ օգնել այդ հարուածի խստութեանն իւրեանց մատաղ մանկանց խումբերն եւս յուղարկելով հանդէպ նորան. այս մասին պիտի խօսինք ընդ հուպ։

⁂

Մեք մեր տեղեկութիւններն, որչափ որ կարողացանք քաղել թէ՛ հաւաստի աղբիւրներէ և թէ մեր անձնական հետազօտութեամբք, ամփոփեցինք աստ մեր յօդուածի նախորդ հատուածոց մէջ, մինչ ցարդ հաւատարմաբար առանց քննադատական առաջօք դիտելու թէ ի՞նչ իրական պատճառներ են արդեօք նոքա, որք այսպիսի հանրային հարստութեամբք օժտեալ հեռաւոր ազգային մի տարր չէ կարողանում յառաջդիմութեան և բարեկարգութեան շաւղին մէջ դնել իւր քայլերն, այլ ընդհակառակն օր ըստ օրէ մի յետադէմ ուղղութեամբ սպառնում է ամբողջ ազգութեան իւր մոռացումն ապագայի տխուր վիճակն. սակայն այս ամենայն գրեցինք միայն այն նպատակաւ, որ ընթերցողն լրջօրէն կարողանայ ըմբռնել մեր այս վերջին դիտողութեանց բուն իմաստն, քանզի չենք ուզեր երբէք փարձեան լալականաց դեր ստանձնել, այլ ի ցաւ սրտի կը պարտաւորինք ձգել ի հրապարակ այն իրողութիւններն և նոցա բուն պատճառներն, որք տասն և հինգ տարիներէ ի վեր ծանրացած են այս կաշկանդեալ ժողովրդոց պարանոցին վերայ ի շնորհս մեր հոգեւորական գերագոյն իշխանապետութեան անտարբերութեանն...։

Սկսինք ուրեմն մեր դիտողութեանց մասն՝ հիմնելով մեր փաստերն այն իրական դէպքերի չարակարգութեանց վերայ, որոց շատերի ճշգութեան մասին վկայ պիտի կանգնին անտարակոյս մեր նախկին գրուածներն, եթէ պատուելի ընթերցողք հաճին ուշադրութեան առնուլ կրկին նոցա մէջ գտնուած նիւթական և բարոյական ոյժերի նպաստաւոր միջոցներն, որովք մի Ս. Առաջնորդ, միայն եթէ ընդունակ մի տաղանդ լինի նա, հայրաբար և առանց մենամոլութեանց գործելով յօգուտ իւր ժողովրդեանն, մեծագործութիւններ կարող է անել անշուշտ և շնորհապարտ կացուցանել հայութեան այս տարաբաղդ բեկորներն, որք Մեղասի նման ոսկեայ կոյտերի մէջ այժմ անուաղ ի հոգի աղքատական։

Ինչպէս որ մի ընտանեաց կանոնաւորութեան և բարեկարգութեան իսկական պատճառներն գլխաւորապէս ծնողաց բարոյական ընթացքէն կը վերագրուի բնականաբար, հայ ազգութիւնն եւս ըստ իւր վիճակային բաժանմանցն մասնաւոր գերդաստաններ կազմած լինելով ընդ խնամակալութեամբ իւրեանց հոգեւոր գլխոց՝ ամեն տեղ և ամենայն խնդրոյ մէջ պիտի հետեւին նոքա անտարակոյս նոցա բարի կամ չարի ուղղութեանն. սակայն մեք մեր խօսքերն մասնաւորելու համար աստ, որք արդէն բաւական երկարած են, պիտի դառնանք այս վիճակային մասնաւոր ընտանեացն, որոյ մայրն կը համարուի Ս. Ամենափրկչեան վանուց եպիսկոպոսական Աթոռն, և ուր ակնկառոյց կան, ինչպէս արդէն յայտնեցինք, թէ՛ ի Պարսկաստան և թէ ի Հնդկաստան 30,000էն աւելի հայք իւրեանց Ազգ. Հաստատութիւններովն հանդերձ։

Քննել պէտք է նախ թէ ո՞րքան հաւատարիմ է գտնուել դա իւր հոգեւոր և բարոյական պարտուցը մէջ՝ պահանջել կարողանալու համար նաև իւր իշխանական բարձրագոյն իրաւունքն իւր ընտանեաց Թշուառ անդամներէն։

Գրիգորիս Ս. Արքեպիսկոպոս Յովհաննէսեան, որոյ տիրապետութեանն աւանդուած է և կը մնայ տարաբաղդաբար ցարդ 1872 Թուականէն ի վեր այս տարածեալ Թեմի Առաջնորդական բարձր պաշտօնն, յօրէ անտի որ ձեռնարկած է աստ զայն վարելու, մի ընդհանուր ժողովրդային հակակրութիւն տակաւ հրաւիրած է իւր վերայ՝ իւր անձնական անախորժ յատկութեանց և ազգավնաս անբարեխառնութեանց մասին։

Եւ ի՞նչ են արդեօք դոքա, որոց ազդեցութեան ներքոյ այս ժողովուրդ պարբերաբար կը գրգռի, կ'ալեկոծի, կը տագնապի միշտ, սակայն և այնպէս իւր իրաւացի բողոքներն յօդս կը ցնդին յարաժամ, և որով Նոր-Ջուղայ իւր շրջակայիւքն և իւր Հնդկաստանեայ ճիւղովն հանդերձ յաւէր և ապականութիւն անհնարին մատնուած ի կորուստ է դիմում դահավիժօրէն։

Ինչպէս արդէն յայտնեցինք, Նոր-Ջուղայ ունի վեց ազգային հաստատութիւններ. Ս. Ամենափրկչեան վանք. — Ս. Կատարինէ կուսանաց վանք. — Թաղային տասն եկեղեցիքն. — Կեդր. և Օր. վարժարանքն, — Աղքատաց արկղն և Ազգ. տպարանն, որք, բաց ի եկեղեցեաց բարոյական վիճակէն, անկերպարան և ապարդիւն դրութեան մէջ կը վատնեն իւրեանց նիւթականն հետ նաև բարոյական կարողութիւնքն, ի վնաս հասարակաց ակնկալելի բարօրութեանն։

Կը ձեռնարկենք ապա մեր փաստերի նկարագրութեան՝ քայլ առ քայլ հետեւելով այն դասակարգութեանց, որով ներկայացուցինք մինչ ցարդ այս հասարակութեան նիւթական և բարոյական արդի դիրքն։

Ս. Ամենափրկչեան վանքն նիւթապէս հարուստ է արդէն. այս մասին չենք ուզեր երկար խօսիլ և ապացուցանել թէ ի՞նչ պատճառաւ և ի՞նչ միապետական մի բիրտ ոյժ յափշտակած է նորա օրինաւոր վարչութեան ղեկն հասարակային իրաւանց ձեռքէն եւ անհամարատու մի կառավարութեան քմահաճոյքը խաղալիկ դարձուցած մարդամեքենայ սարկաւագի բացարձակ տրամադրութեան ներքոյ, որին եւ վստահացած է մանաւանդ վանքի ներքին հարստութիւնքն՝ քահանայից եւ ժողովրդոց դասակարգերն բոլորովին չէզոքացնելով, եւ վերջապէս ինքնակալ տէր եւ տիրապետ է դարձած այնպիսի մի հաստատութեան, որոյ տնտեսական կառավարութիւնն եւ ներքին հարստութեան աւանդապահութիւնն մինչ ցարդ յ'ընդհանուր ժողովոց ընտրեալ հոգեւոր եւ աշխարհիկ պատուաւոր անձանց խառն մի խմբակի կը յանձնուէր ըստ օրինի՝ ընդ պատասխանատուութեամբ նորին. սակայն երբ ժողովուրդն հարկադրեցաւ հուսկ ուրեմն այդ խառն ժողովն ազատ կացուցանել Ս. Առաջնորդի այլ եւ այլ ապօրէն ներշնչութիւններէն՝ մի վաւերացեալ կանոնագրութեան փրկարար միջոցիւ, Ջախջախեցան, այո՛, անողորմաբար թէ՛ ինքն հասարակութիւնն, թէ հոգաբարձական նախկին իրաւունքն, եւ թէ կանոնագրութեան ուրուագիծն միանգամայն նորին Բարձրութեան յամառ անկարգասիրութենէն, որով մատնուած կայ ցարդ այդ վտանգաւոր անիշխանութեան։

Ինչ ապօրինութիւն ունէր արդեօք նոր Ջուղայեցւոց այդ ազգօգուտ առաջարկն. միթէ կանոնաւորութեան սահմանին մերձենալն արգիլուած է հայութեան համար եւ աւերիչ անբարեկարգութիւնն է միայն եւ պիտի մնայ ցաւախտանս մեր արդարացի բաժինն ազգաց ընդհանուր զարգացման գործին մէջ. ո՞ր առաջնորդական իրաւասութեան հակառակ կը լինի արդեօք այն կանոնագրութիւնն, զո՛ր ժողովուրդն ինքնաբերաբար կը մատուցանէ նորան կատարեալ ազատութեամբ կանխապէս քննութեան բովէն անցընելու եւ ապա հրամայելու համար ի գործադրութիւն. սակայն ահա՛ այդպիսի մի բաղդի է արժանացած նա, քանի որ անընկճելի կամակորութիւնն, չենք գիտեր ինչ գաղտնի նպատակներով, արտասանած էր արդէն զիւրն «չէ»։

Մեք այս վանքի ներքին անտնտեսական վիճակն չենք նկարագրելու, այլ միայն նորա նիւթական բարոյական մասերի վերայ մեր անաչառ դիտողութիւններն անել կ'ըստիպուինք՝ յայտնելու համար թէ ի՞նչ ոգւով եւ ի՞նչ ուղղութեամբ շարունակում է նա իւր գոյութեան պահպանութեանը գործում իւր օգուտն մի միայն մտածելով, առանց փոյթ ունենալու այս անկեալ ժողովրդոց հոգեւորական կառավարութեանն, որ տակաւ նուաղման աւելի քան թէ աճման ենթակայ է դժբաղդաբար ներկայ Ս. Առաջնորդի անձնիշխանութեան և տարօրինակ գաղափարաց յամառ պաշտպանութեանը պատճառաւ, որոյ անձնաւորութեանը հետ, ինչպէս առացինք, հակակիր են գրեթէ գլխովին Նոր Ջուղայեցի, Թէհրանցի, Կալկաթացի, Բատաւիացի և վերջապէս հոգեւորական և աշխարհիկ, քաղաքացի և գաւառաբնակ ազգայինք համանգամայն, և մինչեւ իսկ քաղաքական իշխանութիւնք տեղւոյս, որոյ մասին անմեղ հայեր տուժում են բազմիցս....

Թէհրան Մ. ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ

ՎԵՐՋ *)

---

1) Այս դպրոց բոլորովին զուրկ է ներքին բարեկարգութենէ, քանզի չունի և բարեկարգ հոգաբարձութիւն. կառավարութիւնն թողուած է միանգամայն ի հաճոյս Թշուառ դասատուաց, որք կը դասախօսեն հնադարեան ձեւով առանց ժամանակագրութեան. 8 էն մինչեւ 16 Կ. Ռուբի միայն ռոճիկ ունի նոցա իւրաքանչիւրն, և այն՝ վեց ամիսն մի անգամ պարտին ստանալ երբ Հնդկաստանէն փող գայ. հանապազ աղմուկ և շփոթ աշակերտաց. երբ օդը ցրտէ՝ արձակուած է վարժարանն, քանզի սենեակներն սառնատուն են և ապակիներն կոտրուած. փայտ էլ չկայ վառելու. իսկ եթէ օդն պայծառ լինի, դպրոցի բակում արեւի շնորհին տակ կարող են դասախօսել, —այս է բարձրագոյն հրամանն. — զարմանալի չէ՞ սա. 10 ռուբի խնայելու համար թէ՛ դպրոցի ներքին կանոնաւորութիւնն խանգարել և թէ ազգի անմեղ մանկանց կեանքն վտանգի մատնել։

2) Պ. Պօղոս Անդրէաս Ջաւա կղզում մեռնելիս մի գիւղն է աւանդած երբեմն Բաթաւիոյ «Ազգ. հաստատութեանց վարչութեան» խնամակալութեանն 20 տարիների պայմանաժամաւ միայն, զկնի որոյ վերադառնալի առ իւր ժառանգն, որոյ արդիւնքն նուիրած է այդ դպրոցի բացմանն. սակայն այդ ազգաշահ վարչութիւնն նորա շարունակութիւնն յարատեւ պահելու դիտմամբ գոյացուցած է այդ միջոցներում վերոյիշեալ մայր գումարն եւս ազդասիրաբար թէ՛ խնայողութեամբ և թէ առանձին օգնութեամբ։

3) Այս անխախտ գաղափար մինչ ցարդ կը պաշտպանուի աստ մեր հոգեւորական իշխանութեան կողմանէ կամակորութեամբ. չենք գիտեր թէ ամբողջ հայութիւնն արդեօք կ'ուզէ առել. քանզի անհատները խումբեր կազմած արդէն տեսնվում են ամեն տեղ եւ նոյն իսկ իւր աչաց հանդէպ, որ անարգում են հրապարակաւ կէս-մահմետական կոչելով իւրեանց ազգային կրօնին հաւատարիմ հետեւողներն։

(4) Չվշտացնելու համար մի նշանաւոր հայ գերդաստանի փափուկ զգացմունքը, չենք յիշեր աստ յանուանէ այդ յարգելի անձնաւորութիւնն, այսու ամենայնիւ ազատ կը ճանաչենք նաեւ զմեզ գէթ լռելեայն ցաւելու, որ իւր յԵւրոպա ուղեւորութեան միջոցին անդ իւր կարօտակէզ արենակիցները զրկուած տեսին զինքեանս դժբաղդաբար նորա քաղցր տեսակցութենէն՝ հայ լեզուին բոլորովին ուրանալուն պատճառաւ, այլ նոքա միայն յարաբերութիւն ունեցան՝ որ բարեբաղդապէս գիտէին զանգլիերէնն։

*) Մինչ մեք սկսած էինք արդէն մեր յօդուածի այս վերջին մասն եւ կ'ուզէինք շարունակել զայն՝ այս բողոքական նոր գոհերի ողբաձայն աղաղակները գէթ յունկն ընդհանուր ազգին հասուցանելու համար, ալեզարդ քահանայք եւ պատուելի ազգայինք տեղւոյս խորհրդատրեցին այս վերջին անգամ եւս առ Արարատեան Մայր Ս. Աթոռն դիմել առանձինն այդ արդար դիտողութեանց բովանդակութիւնն ի ձեռին՝ վաւերացեալ հանրային ստորագրութեամբք, ուստի առ այժմ կը խնդրեմք յարգելի ընթերցողաց ներողամտութիւնն՝ այս անակնկալ ընդմիջման մասին, դադրեցնելով մեր ցաւալի տեղեկութիւնները։ Կը խոստանանք սակայն որ եթէ ներկայ վեհ. Հայրապետն եւս չը բարեհաճի հայրաբար ուշադրութեան առնուլ այս տարաբաղդ գաղթականութեան արդի անտանելի վիճակն, յայնժամ դարձեալ պիտի առաքենք զայն ի հրապարակութիւն, որպէս զի գէթ ապագայ սերունդի իրաւացի դատապարտութենէն ազատ կացուցած լինինք մեք զմեզ և դուք զձեզ։

(ՅՕԴՈՒԱԾԱԳԻՐՆ)

ԱԶԴ

Ժ. Տ. Ծանէթթոյի դրամատունն ի Ղալաթիա պատիւ ունի ծանուցանել հասարակութեան թէ ի մօտոյ տեղի պիտի ունենան հետեւեալ Լօդըրիներուն վիճակահանութիւններն, երաշխաւորեալ իրենց կառավարութիւններէն։

Օգոստոս 24ին և 25ին տեղի պիտի ունենայ Համպուրկի շահաւէտ վիճակահանութեան 4րդ վիճակահանութիւնը։

Մէկ ութերորդ տոմսին գինն է 50 ղրշ. մէկ չորրորդին՝ 100 ղրշ. ոսկեդրամ։

89,000 Թիւ կը մնան սափորին մէջ. 40,700ն անպատճառ պիտի շահին։

Հինգերորդ վիճակահանութիւնը տեղի պիտի ունենայ սեպտեմբեր 14ին և 15ին, վեցերորդն հոկտեմբեր 6ին և 7ին, և եօթներորդը կ'սկսի հոկտեմբեր 26ին և կ'աւարտի նոյեմբեր 18ին։

Օգոստոս 29, 30 և 31 ին տեղի պիտի ունենայ Պրունվիքի դքսութեան կարեւոր Լօդըրիին 3րդ վիճակահանութիւնը։

92,000 Թիւեր պիտի շահին 43,000 բաժին։

Մէկ ութերորդ տոմսին գինն է 52 1/2 ղրշ., մէկ չորրորդին 105 ղրշ.։

Չորրորդ վիճակահանութիւնը տեղի պիտի ունենայ սեպտեմբեր 22 և 23 ին. հինգերորդն հոկտեմբեր 17 և 18 ին, և վեցերորդն նոյեմբեր 6 էն ի դեկտեմբեր 1։

Սեպտեմբեր 5 և 6 ին տեղի պիտի ունենայ Սաքսոնիոյ արքայական Լօդըրիին 3րդ վիճակահանութիւնը։

93,000 Թուոց 43,000ն անպատճառ պիտի շահին։

Մէկ տասներորդ տոմսին գինն է 75 ղրշ. ոսկեդրամ։

Չորրորդ վիճակահանութիւնը տեղի պիտի ունենայ հոկտեմբեր 3 և 4 ին, և հինգերորդն նոյեմբեր 3 էն ի 24։

Այս երեք լօդըրիներն հետեւաբար ունին 8 վիճակահանութիւն և ի միասին կ'ընծայեն 126,700 բաժին որոց գլխաւորներն են 500,000. 300,000. 200,000. 150,000. 100,000. 80,000. 75,000. 70,000. 60,000. 50,000. 40,000. 30,000. 20,000. 15,000. 10,000 եւն. մարք։

Վերոյիշեալ տոմսերն անխախտելի ապահովութիւն մ'ունին և շահելու մեծ հաւանականութիւն։ Արդարեւ նա որ վերոյիշեալ Լօդըրիներուն տոմսերէն հաւաքածոյ մը գնէ, ո՛չ թէ միայն դրամը չվտանգեր, այլ ի բարեբաստ գիպուածի կրնայ հարստանալ։

Այս տոմսերէն ունենալ փափաքող անձինք կը հրաւիրուին ժամանակին դիմել Դրամատանս գրասենեակը։ Գաւառներէն եկած յանձնարարութեանց հետ պէտք է փոխարժէքը ղրկել պանքնոտով, մանտա-բոստով, չէքով եւն։

Դրամատունս Պանքայի ամեն գործողութիւն կ'ընէ, Օսմանեան և օտար արժէթղթոց գնում և վաճառում, կտրոնի զեղչ, շահող թիւերու գումարին վճարում, փոխանակագիր Եւրոպիոյ գլխաւոր հրապարակաց՝ Լոնտոնի, Բարիզի, Վիէննայի, Պէրլինի, Լայբցիկի, Ֆրանքֆուրդի, Օտեսայի վըրայ, վճարումն Օսմանեան Գոնսոլիտէ պարտուց կտրոններուն և այլն։

Ժ. Տ. ԾԱՆԷԹԹՈՅ

Ղալաթիա, Գումիւշեան խան Թ. 13

1067 3—5

ՌՈԲԵՐԹ-ԳՈԼԷՃ

Վարժարանիս նոր Տարեշրջանը կ'սկսի Սեպտեմբեր 3/15 ին։ Գիշերօթիկք կը վճարեն տարեկան 44 ոսկի օսմ., իսկ ցերեկեայ աշակերտք՝ 10 ոսկի օսմ.։ Աւելի տեղեկութեանց համար պէտք է դիմել ի վարժարանն՝ ի Ռումէլի-Հիսար։ 1076

ԱԶԴ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ ԱՂՋԿԱՆՑ

ՑԻՒՍԿԻՒՏԱՐ

Սոյն հաստատութեան յառաջիկայ շըրջանը պիտի սկսի Սեպ. 3/15 ին։ Դպրոցին լեզուն Անգլիերէն է, բայց լաւագոյն դիւրութիւններ կ'ընծայուին վասն ուսման Գաղղիերէն և Հայերէն լեզուաց։ Վարժարանը ունի Հայերէն լեզուի յատուկ ուսուցիչ մը և կարող Հայ վարժուհիք կան դպրոցին մէջ։

Գիշերօթիկ աշակերտք պարտին հատուցանել տարեկան 30 Օսմ. ոսկի։ Դաշնակի համար 8 ոսկի։ Աւելի տեղեկութիւն կրնայ ընդունուիլ նամակաւ դիմել Խնամակալութեան Պայպըլ Հաուզ

Կ. Պոլիս։

998 8—10

ԱԶԴ

Պատիւ ունինք ծանուցանել արդոյ հասարակութեան թէ մեր արտադրութեանց բազմաթիւ կեղծերը շինուած լինելով, որոց մեծ մասին 3/4րդն առողջութեան վնասակար նիւթեր են և հասարակութեան կը վաճառուին «Բոննաք Մարդէլ» անուամբ, մեր շիշերուն եթիքեթը փոխեցինք։ Նոր նըշանները կարելի է տեսնել մեր գրասենեակն։

Ի դիմաց Բոննաքի Մարդէլ և Ընկ.

Ժ. Ֆ. ՄԱԳՆԱՄԱՌԱ

Ղալաթիա, Կեօչէ Օղլու խան, 4

928 21—30

ԳՐԱՏՈՒՆ Գ. ՔԱՐԴԱՐԵԱՆ

Պոլիս, Սուլթան Համամ փողոց, 14

Մեր ՄՐՑԱՆԱԿԱՑ հաւաքածոյին ամեն կողմէ գտած ընդունելութենէն քաջալերեալ, նորանոր յաւելմամբք ճոխացուցած եմք զայն եւ կազմած հետեւեալ գործերէ։

	ղրշ.
Աղօթագիրք.—Հ. Յովհաննէս Միքեան	15
Աղօթագիրք փոքր նոր տպագրութիւն	4
Առաջնորդ Անգլիարէն լեզուի	6
Բուրաստան 1 տարեկան	40
Գեղագր. հայ. եւ ֆրանս. վիմագր.	3
Դիւցազունք Աշխատ. Թիւսանիէ	15
Երեւելի Մանկութիւնք. Տիկ. Գօլէ	7
Խաչի ճառ.—Խրիմեան Հայրիկ	5
Հազար եւ մի առակաւոր բանք.—Հ. Գ. Այվազովսքի	5
Համառօտագոյն բառարան	5
Հերման և Դորոթէա.—Կէօթէ	10
Ճաշակ.—Ա. Պիպէռճեան 2 հատոր	12
Մարգարիտ Արքայ.—Հայրիկ	5
Մայրիկ և իւր.—Ռ. Յ. Պէրպէրեան	12
Մեր երկրաւոր բնակարանը	5
Ցուցավէպ Կուրօ, Թրգմ. Տիկ. Մամ	8
Շողեր ու ցօղեր.—Ա. Փանոսեան	10

Սոյն գրքերն կը հայթայթեմք լաթակազմ, ոսկեզօծ եւ այլ և այլ գներով։

Փարիզէն ստացած եմք նաեւ ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ ՄՐՑԱՆԱԿՆԵՐ, գեղեցիկ կազմերով եւ շատ աժան։

Շատ գնողաց գոհացուցիչ զեղչ։

511 8

ՆՈՐ ԴԱՍԱԳԻՐՔ

ԹՈՒԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ

ԱՇԽԱՏԱՍԻՐԵԱՑ

ԵՐՈՒԱՆԴ Կ. ԳԱՐԹԱԼԼԵԱՆ

Դասատու

Չափական գիտութեանց

Ազգային դասատուներէն Երուանդ էֆ. Կ. Գարթալլեանի սոյն դասագիրքն, որ կը պարունակէ թուաբանութեան տեսական և գործնական մասը միանգամայն, բազմամեայ փորձառութեան և մեծ խնամոյ արդիւնք է։

Թուաբանութեան բոլոր կանոնք կոկիկ և դիւրըմբռնելի ոճով բացատրուած են, և մեքենական չափոց և վաճառականական հաշուոց վերաբերեալ կանոնք ընդարձակ տեղ մը կը գրաւեն սոյն նոր դասագրքին մէջ։

Բաց աստի, մասնաւոր ուշադրութիւն եղած է որ իւրաքանչիւր կանոնի յարակից խնդիրք Թուրքիոյ առեւտրական գործառնութեանց և առանձին կենաց պիտոյից համաձայն ըլլան, առանց որոց Թուաբանական խնդիրք շատ անգամ տաղտկացուցիչ և անօգուտ կ'ըլլան։

Հմուտ Թուաբանին սոյն աշխատասիրութիւնը մեր ազգ. վարժարանաց մէկ զգալի պէտքը կուգայ լրացնել և բառնալ աշակերտաց ձեռքէն աւանդական գրութեամբ պատրաստուած շատ մը դասագրքեանք։

Կը գտնուի ամեն գրավաճառաց քով. կեդրոնատեղին է Յակոբեան խան, Թիւ 14, Եւրոպական գրատուն, Ս. Պիպէռճեանի մօտ։

Գինն է 10 ղրուշ

Շատ առնողին մասնաւոր զեղչ կ'ըլլայ։

886 23—50

ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Ի ՊԱՅԲԼ ՀԱՈՒԶ

Այս վարժարանն ունի ընտիր խումբ մը ուսուցչաց, և պատրաստ է բարւոք կերպիւ ուսուցանել Գաղղիերէն, Թուրքերէն, Անգլիերէն եւ Հայերէն, այս վերջինն ըլլալով վարժարանին լեզուն։

Ուսմանց և պայմաններու մասին աւելի տեղեկութեան համար պարտ է դիմել Թիւ 5 սենեակն ի Պայպըլ Հաուզ։

Դպրոցին յառաջիկայ շրջանը պիտի սկսի ըստ Լատ. սեպտ. 25։

Կանոնաւոր ընթացքին համար աշակերտք պարտին հատուցանել ամսական 30 դահեկան։ Նախապատրաստական ճիւղին համար 20 դահեկան։ 1058 5—10

ԵԼԵԿՏՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՄԲ

ՀԻՒԱՆԴ ԴԱՐՄԱՆԵԼ

Եւրոպիոյ մասնագէտ բժիշկք փորձառութեամբ կը հաստատեն թէ «Ելեկտրականութիւնն է միմիայն բժշկական դարման անդամալուծութեան, նա է որ ունի իբրեւ դեղ իրական արժէք ջղային ցաւոց. ու կը բուժէ նաեւ տկարութիւն ջղաց եւ մարսողական գործարանաց, յօդացաւք, քամի, հրշէղ, պնդութիւն, պակսութիւն կաթի, ջերմ, անկանոն ամսահոսումն, անզօրութիւն մանկաբերութեան, արտաբերում աղեաց, անկարողութիւն» եւն։

ՏՕՔԹՕՐ Գ. ՏՈՒԶՃԱՊԼԵԱՆ հրատարակած էր թէ իւր ուսումնասիրած ելեկտրական դրութեամբ կը դարմանէ վերոյիշեալ հիւանդութիւններն, ո՛չ թէ միայն չափահաս, այլ նորածին տղայոց ալ գործածուած է առանց ցաւի. իրեն դիմողներ միշտ գոհ եղած են իւր դրութենէն։

ՏՕՔԹՕՐ Գ. ՏՈՒԶՃԱՊԼԵԱՆ կը գտնուի միշտ մինչեւ կէսօր Գում-գաբու, Ջիֆթէ-Կելինլէր հաստէխի, Թիւ 34 բնակարանն. եւ ամէն օր կէս օրէ վերջ, Պաղչէ-գաբու, Իքի-գաբուլու դեղարանն. ուր՝ ըստ սովորութեան հիւանդ դարմանելէն ի զատ ելեկտրական գործողութիւններ ալ կը կատարէ։ Ամէն երեքշաբթի կէս օրէ վերջ աղքատները ձրի կը դարմանէ։ 1059 3—25

Ջերմապէս կը յանձնարարենք մեր ընթերցողաց գործածել Հէնրի Միւլի Օշարակն, բուժելու համար իրենց ջղային հիւանդութիւնները, գլխու պտոյտները, քնատութիւնները, ջղային ցնցումներն եւն։

Փոքրաքանակ կը վաճառուի ամեն դեղատանց մէջ, կեդրոնատեղին է Դեղագործական Մթերանոցն, 35, Ղալաթիա մեծ փողոց։ 776

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԵՐԻ

Հայվանաթը միրիյէ իչիւն միւպայեա օլունաճագ օլան եիւզ պին քիլօ եուլաֆըն իչպու աղօսթօսըն եիրմի ալթընճը չարշէնպէհ կիւնիւ գարարը գաթիսի վիրիլեճեկինտէն վէ եիրմի եէտինճի բէնշէնպէհ կիւնիւ տախի թէգարրուր իտէճէք ֆիյաթընտան եիւզտէ պէշ թէնզիլի գապուլ օլունաճաղընտան, իթասընա թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

11 աղօսթօս 1887 1086

Նօ. 34 2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԵՐԻ

Թարապուլուսը ղարպ ֆըրգասընա կէօնտէրիլմէք իւզրէ միւպայեա օլունաճագ օլան ալթը պին քիլը ճէտվէլ պուղտայը ալթըմըշ պին գըյէճի ճէտվէլ եէդմի իշպու աղօսթօսը բունմինին օնպէշինճի ճիւմա իրթէսի կիւնի գարարը գաթիսի վիրիլեճեկինտէն իթասընա թալիպ օլանլարըն մագամը սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

11 աղօսթօս 1887 1040

Նօ. 33 3—3

ՀԱՆՔԱՅՋՐԱՅԻՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ

VICHY

Վ Ի Շ Ի

Ֆրանսա (գաւառ Ալլիէի)

ԿԱԼՈՒԱԾ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ

Վարչութիւն՝ Փարիզ, 8, Պուլվար Մոնմարթր

GRANDE GRILE. — Աւշային տկարութիւնք, մարսողական ճանապարհաց հիւանդութիւնք, լեարդի և փայծաղի խցումն, ներքին գործարանաց խցմունք, մաղձային քար եայլն։

HOPITAL. — Մարսողական ճանապարհաց հիւանդութիւնք, ստամոքսի ծանրութիւն, դժուարամարսութիւն, ախորժակի պակասութիւն ստամոքսի, ջղացաւ, անմարսութիւն։

CELESTINS. — Երիկամանց և փամփուշտի տկարութիւնք, միզական աւազ և միզական քար, յօդացաւ, շաքարախտ (Տիապէթ), սպիտակուց–միզական (Ալպիւմինիւրի)։

HAUTERIVE. — Երիկամանց և փամփուշտի տկարութիւնք, աւազ, քար, յօդացաւ, շաքարամիզութիւն, սպիտակուց–միզական։

Աղբիւրին անունը պէտք է դնուել շիշերու քթսիլեին վրայ։

Պոլսոյ ամեն դեղագործաց և դեղավաճառաց քով կը գտնուի։ 667

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ Հ. ԼԱՆԺ

24, Պէրչէմլի սօգագ, Ղալաթիա

ԽՈՀԱՆՈՑԻ ԳՈՐԾԻՆԵՐ

(Պղինձէ, ձուլածոյ և թիթեղէ երկաթէ)

ԽՈՀԱՆՈՑԻ ՋՄԻՆԵՆԵՐ

ԲԵՏՐՈԼՈՎ ՏԱՔՑՈՂ ՎԱՌԱՐԱՆՆԵՐ

Քրիսթոֆլէ ոսկերչական գործեր

ԴԱՆԱԿՆԵՐ

ՊԱՐՏԷԶԻ ԿԱՀԵՐ

Ջրհանք
Հրշէջ փիւրտոյ
մեքենայներ

Ոռոգութեան
Գործիներ Աւազանի
շատրուաններ

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՄԵՔԵՆԱՅՔ

ԵԼԵԿՏՐԱԿԱՆ ԶԱՆԳԱԿ

ԵՐԿԱԹԵԱՅ ՄԱՆՐ ԳՈՐԾՔ

ՇԻՆՈՒԱԾԱՆԻՒԹՔ

Ամեն տեսակ գործիքներ

Տատանոցք–Կշռորդք–Ցորենի կշռորդ

Սառուցի գործիներ —
Սառնարաններ
Սառուցեալ ըմպելեաց գործիներ
Գինւոյ մամուլներ

Տուշ —
Լոգարան
Լավաբօ
Ծորակներ —
Խցագիր մեքենայ

32, Մահմուտիյէ փողոց, Ղալաթիա

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ Հ. ԼԱՆԺ

676

ԲԺԻՇԿՆԵՐՈՒ ՀԱՐՑՈՒՑԵՔ

ԲԱՌՏԻՆԱ (Փորսիքա), Բնական հանքաջուր երկաթախառն, թթուային, կազային. ամենազդու դարման ընդդէմ արեան տկարութեան, դեղնութեան, տենդի, ստամոքսի ցաւերու, եւ արեան նուազութենէն յառաջ եկած ամեն հիւանդութեանց,

ՀԱՆՔԱՅԻՆ ԲՈԼՈՐ ՋՈՒՐԵՐԷՆ ԳԵՐԱԶԱՆՑ։

Հանքին տէրն է Ձ. Մոլինարի, 2, Պոմօ փողոց, Մարսիլիա։ Կ. Պոլսոյ մէջ գործակալք են ԳԱՌԱՎԻԱ եւ ԲՆՈՒԴԻԲԻԴԻ, Աստո խան, 4, Մաքսի փողոց, Ղալաթիա։

Կը ծախուի գլխաւոր դեղարանաց մէջ։ 621

Արտօնատէր Ս. ՑԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՑ

CAISSE GENERALE D'EPARGNE ET DE CREDIT

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՍՆՏՈՒԿ

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՎԱՐԿԻ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 1,000,000 ՖՐԱՆՔ

500 ֆրանքնոց 2000 արժեթուղթերու բաժնեալ

Հիմնեալ ի Բարիզ 1880 ապրիլին

և Անանուն Ընկերութեան վերածեալ՝ 1881 մայիս 4ին

Կեդրոնատեղի 116, Հրապարակ Լաֆայէդ, Բարիզ

Վարչական խորհուրդ. Պ. լը Վէժան տը Մոնդալ (Ֆէլիքս), ասպետ Պատուոյ Լէգէոնի, նախկին երեսփոխան Պ. Պէ (Լէօն) Պ. Դ. Բուրժիկ (Դ. Բուրժիկ և ընկ. սնտոնաւորք)

Գործ. 1887 ի Տաճկաստանի համար, Պ. Օմոն (Վիկդոր) Պ. Պէյլիք (Լէօ)

ՏՆՕՐԷՆ Պ. Մաթիէօ (Մարիօ)

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՎԱՐԿԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՍՆՏՈՒԿԻՆ նպատակն և առաւելութիւններն են.

Խնայողութիւնն ամենուն դիւրամատչելի ընել։ —Քիչ դրամ ունեցողները տէր ընել Բարիզի, Ֆրանսայի քաղաքաց, և Ֆրանսայի Գուէտի Ֆօնսիէէին պարտաթղթոց, ամսական 5, 10 կամ 20 ֆրանքի վճարմամբ։ —Խնայողութիւնն հրապուրիչ ընծայել, թոյլ տալով գնողին որ գնէ բոլոր ստակը չը վճարած մասնակցի վիճակահանութեան և ստանայ տոկոսներն. միանգամայն ամեն անհանգստութիւն քաշել, ամսական ստացագրոց դրամն ստանալով իւր իսկ բնակարանէն. —

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՎԱՐԿԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՍՆՏՈՒԿԸ խնայողական մասունքներու ամենէն հանճարեղն է. աս գաղափարին վրայ հիմնեալ է թէ խնայողութիւնն աւելի կարեւորութիւն կուտայ տրադապէս հասնելու դիւրակեցութեան, եթէ ոչ հարստութեան, քան ստանալու փոքր տոկոս մը վճարեալ գումարներէն։

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՎԱՐԿԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՍՆՏՈՒԿԸ խնայողին կ'առաջարկէ երկու միացեալ առաւելութիւններ, պարգեւի հաւանականութիւն և տոկոս։ Ուստի և, 1880էն ի վեր իւր ձեռք բերած արժանիքն յուսացածէն վեր է. 1886ին ունէր աւելի քան 96 000 յաճախորդ, որոցմէ շատերը կարեւոր պարգեւներ շահած են։

Ֆրանսական կամ պելճիական մէկ կամ մէկ քանի պարտաթղթեր գնելու համար, կը բաւէ իւր ներկայացուցչաց յանձնել առաջին վճարին գումարը. արժեթղթին թիւն անյապաղ կը հաղորդուի գնորդին։

Թուրքիոյ համար ընդհանուր գործակալ

Յ. ԳՈՒՅՈՒՄՃԵԱՆ Մուսթաֆա փաշա խան, 6, Պոլիս.

Պ. Պ. Միսաք Մօրուքեան եւ ընկ. գործակատարք յԻզմիր եւ շրջակայքը Բասմա Ճամ[illegible], Իզմիր։ Պ. Յ. Պ. Բալեանեան, գործակատար Պրուսայի նահանգին համար, Բրեք խան, Պրուսա. Պ. Սարգիս Սարգիսեան, գործակատար յ[illegible], [illegible]. Պ. Յ. Նահապետեան, գործակատար ի Կէլիպօլու. Պ. Եդուարդ Պօլթեան, գործակատար յԱփիոն Գարահիսար. Պ. Զարեհ Ամիրայեան, գործակատար ի Սամսոն. Պ. Պ. Կ. Պօյաճեան և Ընկ., գործակալք ի Տրապիզոն։ 748

ԵՐԿԱԹԻ ԲԷԲԴՈՆԱՏ

ՌՈՊԷՆԻ

ԲՈՒՆ ԵՐԿԱԹԱԽԱՌՆ ՋՈՒՐ ԴԻՒՐԱՄԱՐՍԵԼԻ

Որ յառաջ կուգայ մսին մնուցիչ տարրին եւ երկաթին բաղադրութենէն։

Շատ զօրեղ ախորժաբեր դեղ մ'է, եւ գերազանցապէս կազդուրիչ։

Բէբդոնատ տը ֆէռն, կերակրոց հետ խառնուելով, չտարրալուծուիր, ինչպէս կը լինին միւս երկաթախառն պատրաստութիւնները։

Ո՛չ պնդութիւն, ո՛չ ալ լուծում կը պատճառէ և որովհետեւ մարսուելու համար մեծ աշխատութեան պէտք չունի, երբեք ստամոքսի ծանրութիւն չպատճառեր։

ԲԷԲԴՈՆԱՏ ՏԸ ՖԷՌ

Կը տրուի կաթիլ առ կաթիլ.

Մէկ անգամէն 10էն 20 կաթիլ խրաքանչիւր ճաշի ատեն, ջուրի մէջ կամ կերակուրի մէջ։

Ընդհանուր կեդրոնատեղին է Դեղագործական մթերանոցը, Մեծ փողոց Ղալաթիոյ, 35, կայարան Պէչիկթաշի թրամուէյին։ Փոքրաքանակ կը վաճառուի ամեն լաւ դեղարանաց մէջ։

978 7—26

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Ի ՀԱՄՊՈՒՐԿ

Ընդհանուր գործակատար ՀԵՐՄ. ՀԷԼՊԻՆԿ

Կալաթա, Քարանթինա փողոց, Թիւ 9

Լ Ա Թ Ր Ա Ն Ս Ա Թ Լ Ա Ն Թ Ի Ք

ՇԱՀԱՒԷՏ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ ԿԱՊԱՀՈՎԱԳՐԷ

ՏՈՒՆՆԵՐ, ԽԱՆՈՒԹՆԵՐ, ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ, ՇԱՐԺԱԿԱՆ

ԳՈՅՔ ԵՒ ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ԱՊՐԱՆՔ

566

Գ Ո Ւ Ի Ն

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Հ Ր Դ Ե Հ Ի Դ Է Մ

ՐԻԼԱՅԸՆՍ

Ծովային ապահովագրութիւն։ —Դիմել առ գործակատարն ընկերութեան, Պ. Վ. Ուիլթօլ, Ուիլթօլ խան Պահչէ–գաբու Պոլիս. կամ Ղալաթիա Մէրթէքեանի փողոց Իպշէթ բաշա խան Թիւ 6։ 686

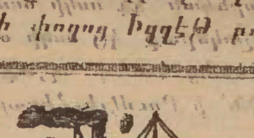

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

Ընդ Հըլ Անգլիոյ, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

ԹՈՎՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	2,000	Լէբանթօ	4,500
Անճէլօ	3,000	Մարէնկօ	4.300
Արկօ	1,300	Մարթէլլօ	2,500
Պալթանօ	3,500	Միլօ	2,000
Պօրօտինօ	2,200	Նէրօ	2,000
Կալիպսօ	2,000	Օթէլլօ	5,000
Դէյրօ	2,600	Օրլանտօ	3,000
Դալիթօ	2,500	Օդրանդօ	4,500
Դարլինկ	2,100	Օրտօ	2,000
Դակօ	2,000	Բասիֆիկ	1,200
Դօմօ	2,700	Պալէրմօ	3,200
Ֆիտօ	2,500	Բաադէր	1,700
Ֆլամինկօ	1,800	Բինդօ	2,800
Էլտօրատօ	2,600	Րիալթօ	4,400
Էքուէյթօ	2,600	Րինալտօ	3,200
Ֆալքօն	800	Րօլլօ	3,000
Ֆիտօ	1,700	Րօմանօ	5,500
Ֆլամինկօ	1,600	Րօմէօ	3.500
Կալիլէօ	5,500	Սալէրնօ	4,000
Կիթանօ	2,200	Սաֆօ	2,000
Կօզօ	1,300	Սիլվիօ	2,000
Կրոմօ	2,200	Սօրէնթօ	4,300
Համպօ		Թասսօ	1,200
Հէրօ	2,000	Թօ. Ուիլսըն	3,000
Հիտալկօ	3,000	Թիկէր	1,300
Հումպէր	1,200	Թօլէտօ	2,800
Ժինօ	2,300	Թօրանթօ	3,600
Քէլլօ	2,000	Իկէաօ	1600
Քօլպինօ	2,200	Զէպրա	3,000
Լէօ	2,000	Զէրօ	41,0

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւններ կընծայուին

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ

Յ. ՀԻԼՏ ԵՒ ՈՒԹՕ

Գործակալք

Թիւ 17–18, Քիւչիւք Միլէթ խան Ղալաթիա

551

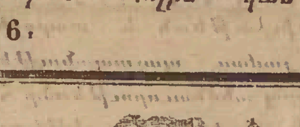

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Որք կանոնաւորապէս կը բանին Լիվըրփուլի և Արեւելից մէջ.

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալճէրիան	2500	Ֆավօնեան	3700
Ալզասիան	2500	Ֆլամինեան	3700
Անաթօլիան	2500	Ֆլավեան	3700
Աթէնեան	2500	Իպէրիան	5500
Արապիան	3700	Իլլիրիան	5500
Պավարիան	6000	Իստրիան	5500
Պուլկարիան	6000	Լեսպիան	2200
Քասթիլեան	800	Լիկուրեան	2500
Սայփրեան	2000	Լիսպոն	800
Տուրրոյ	700	Օփորթօ	700
Էճիփշըն	3700	Բէրսիան	3800
Ֆապիան	3700	Վալէնսիան	6800
Ֆալէրնեան	3700	Վիրճինեան	6800

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւն

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ

ԷՏՈՒԱՐՏ ԼԱՖՈՆԹԷՆ

Գործակալ

Թիւ 1, Մէհմէտ Ալի փաշա խան, Ղալաթիա.

Նաւատէրք, Պարոնայք Ֆրէտ, Լէյլանտ և ընկ. Լիվըրփուլ

Գործակալութիւնք

Կ. Պոլիս, Էտուարտ Լաֆոնդէն.

Ճիպրալթար, Պ. Պ. Քարվէր Եղբարք

Աղեքսանդրիա, Կ. Լ. Վանման և ընկ.

Մալթա, Ա. Քամիլլերի.

Շիրա, Ա. Մ. Մավրօկօրտադօ.

Զմիւռնիա, Պ. Ուիդօլ և ընկ.

546

ՆՈՐ ԴԱՐՄԱՆ

ԸՆԴԴԷՄ ՊՆԴՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՐԻՒՆԱԲԵՐՈՒԹԵԱՆ

ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆ ԴԵՂ ՏՐ. ՌՈՒԱԴՄԱՆԻ

Շատ բժշկներ կրնան իրենց յաջողութիւնն հաստատել բժշկական պաշտօնի բարձր անուններով, որպէս են. բրոֆ. Տր. ֆոն ԼԱՅՏԸՐ, բժիշկ Գերմանիոյ կայսեր, բրոֆ. ֆոն ՎԷՍԹՓԱԼ, բրոֆ. ՇՎԱՆԻՆԿԸՐ ի Պերլին, բրոֆ. ֆոն ՆՈՒՍՊԱՈՒՄ ի Միւնխէն եւ այլն։

Այս վերջինը կը գրէ ինծի, իւր հիւանդացն մէջ փորձել յետոյ.

«Խնդրեմ անյապաղաբար ուղարկել ինծի մէկ տուփ դեղահատ, զոր չափազանց օգտակար գտայ. ...»

Վիէննայի բժշկական Մամուլը կ'ըսէ (1 մարտ 1885).

Տր. Ռուադմանի մաքրողական դեղը արժանի է մեծ բժշկաց բաղդատելի յանձնարարութեանց։

Այս մաքրողական միակ օգուտն ոչ են է ընդունիլ դիւրութեամբ։

Մէկ մասնուոր պարունակութեանը դեղ եթէ ներքնապէս օգտուիլ մէջ. մեծագոյն արտաքնոյ կ'երեւայ, նման դեղորայքներու մէջ ըստ պէտս հակառակ է, հարկ է խառնել հարկ եղածէն չափ ջուր, որպէս զի կանոնաւորապէս ըլլայ փորը։

Մանկանց համար յիշեալ մաքրողականը կը բաւէ սովորաբար։

Մեծ կանանց վասն այս թանկագին տուփերն ատենէն առնելու համար պէտք ամուսնին է օրն երկու անգամ հանել փորը։

Արիւնաբերութեան. Արիւնին մէջ կը խառնէն քիչ մը բաժակ որ թմբեռված լինի ջրախառն մաքրող կամ մէջ (մինչեւ ժամ մը, օրը երկու անգամ)։

Հաճախակի հիւանդութեանց, Թիֆօ, Խօլերայի եւ այլն, մորդ պզտիկները է ներքին դեղերէ։ Նէէ փորն օրը երկու անգամ ելնէ, լաւագոյն դարմանն է ժամանակ ջանալու համար միջոցներուն որ ծառայէին։

Սրտախտի հիւանդութեան. Ներքնաքինուէթիւն մ'ըլլայ ճաշէ յետոյ։

Բոլոր օդագործն դարձընելէ մէջ, կոծանած, փափկած, ստամոքսի ցաւ, խիթ, հեշտագործումն, փորին անմիջապէս ելնալը մեծ օգուտ կ'ընէ։ Շատ ատենս մէջ ճաշէ մը յետոյ մեր բժիշկները կը գտնէ ներքնապէս մը եւ շատ անգամ վասնուոր անմաքրութեան մը ատողը կ'ըսուի, ուղղորդութենէ ատող և ուղղորդութեան միջոցին, մի՛ մոռնաք այս հանդերձ ղեղը։

Նա որ գործէ մաքրողական ներքին գեղերու շատ գործածութեան հետեւանքներն և մեծ քանակութեամբ ջուր ներս առնելով յառաջ եկած ախտերը, որպէս որ նկատելի է ինչպէս են ընդարձակուիլ մեծ աղեաց, պնդութիւն, որիւնիլթութիւն, պիտի ընդունէ միշտ այս նոր դեղն, որ ազգեցութիւնը նոյն կը մնայ քանի մը տարի վերջն իսկ։

Դեղատանց մէջ կը ծախուի.

1 ամբողջ շիշ 1 մէճիտիէ

$^1/_2$ շիշ $^1/_2$ »

$^1/_4$ » $^1/_4$ »

Փրկիլ $^1/_2$ մէճիտիէ

Գործարանին նմանն է գրելու մը և անունն երկրորդներու և շիշերուն վրայ։

ՏՐ. ՌՈՒԱԴՄԱՆԻ

Մանկագէտ բժիշկին խորհուրդեանց և կանանց հիւանդութեանց

Թուրքիոյ և Պուլկարիոյ համար միակ կեդրոնատեղին է Տր. Շմիտէն, յԻզբրիմոնուպոլիս. —Ի Կ. Պոլիս կը ծախուի Պ. Գասպարեան դեղարանն, Քարաքէօյ թիւ 5 և ի Գեղագործական մթերանոցն, Մեծ փողոց Ղալաթիոյ, 35, կայարան Պէչիկթաշի թրամուէյին։

Ծան. Մաքրողականի դատարանն 3000 ֆրանքի տուգանօք և դատին ծախուց դատապարտեց Պրուկինման և Գոնդանդին խաբուսիկներն, այս դեղին դէմ գրած լինելուն համար։ Պուա–լը–Տիւքի վերաքննիչ ատեանը բոլորովին հաստատեց այս վճիռը։

(12 մայիս 1885)։ 979 22—27

L'AVENIR DES FAMILLES ԼԱՎԸՆԻՌ ՏԷ ՖԱՄԻՅԼ

ԸՆՏԱՆԵԱՑ ԱՊԱԳԱՅՆ

Ապահովագրական փոխադարձ Ընկերութիւն՝ Դրամագլխոց վերակազմութեան համար 1880ին կազմեալ՝ ի Լիոն նօտար Մէրֆիէօ տը Պէլէսի ստացած պայմանագրով

Ընկերութեան կեդրոնատեղին է 61, Ռէբիւպլիք փողոց, 61—Լիոն (Ֆրանսա)

Ապահովագրեալ դրամագլուխք 53 միլիոն ֆ անք

Մինչեւ ցայսօր եղած վճարմունք են, 1,000,000 ֆրանք

Տարին չորս վիճակահանութիւն՝ Յունվար, Ապրիլ, Յուլիս և Հոկտեմբեր

Վարչական խորհուրդ. Պ. ՀԻՎԼԻՌ, բժիշկ ի Լիոն, նախագահ.

Պ. ԱԼԼԻՌ, նախկին տնօրէն, հիմնադիր ընկերութեան, ի Լիոն.

ՕՏԻՖԱԻՐ, նախկին շտեմարանի չորրորդ շրջանակի ի Լիոն.

ՊՈՄ, հաստատատէր ի Լիոն. ԳԻԼԵԱՐԴ կալուածատէր ի Լիոն. ՄԱՌԴԷԼ կալուածատէր ի Լիոն. ՌՈԹ, հաստատատէր ի Լիոն. ԺԻԼԷՆ, ի Լիոն Մ. Ժ. ՖԱՀԷՆ, հաշուակալ ի Լիոն, հաշուեքննիչ. Մ. ԱԼԼԻՌ, տեսուչ պատուիրակ, ընդհանուր տնօրէն։

ԼԱՎԸՆԻՌ ՏԷ ՖԱՄԻՅԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ, որ հաստատուած է նպաստելու համար փոքր խնայողութեան, արագ զարգացում մ'ունեցած է. իւր նպատակն է որոշեալ պայմանաժամի մէջ վերակազմել դրամագլուխն, կանխավճարներու հաւանականութեամբ. —Մուրհակներ կուտայ թէ՛ ի փոխարէն միակ վճարի մը և թէ ամսական համեստ վճարներու (կարելի է ստորագրել ամսական մինչեւ մէկ ֆրանքի ակսեալ)։ Ապահովագրեալներ ունինք որոնք մէկ ֆրանք մը վճարած են և երկու հարիւր ֆրանք ստացած են։

Վճարմունք կը կատարուին վիճակահանութեամբք, որք երեք ամիսն անգամ մը տեղի կ'ունենան ի կեդրոնատեղին ընկերութեան, ի ներկայութեան վարչական խորհրդին և շահակիցներու, հաշուական այնպիսի գործողութեամբք զորս ամեն մարդ կրնայ ստուգել։

Ընկերութեան գործառնութիւնները պէտք չէ շփոթել վիճակահանութեանց հետ ուր տոմսերը բնաւ արժէք չունին վիճակահանութենէն յետոյ։ Մեր մօտ, ընդհակառակն, ամենուն ալ վճարմունքն ապահովեալ է, քիչ մը կանուխ կամ քիչ մը ուշ, ըստ դիպուածի։

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՐԾԱՌՆՈՒԹԻՒՆՔ

Ընկերութեանս գործառնութիւնք բազմաձեւ են, ինչպէս Շարժական արժէից և փոխ տրուած դրամագլխոց ապահովագրութիւն, կորուստ դրամագլխոյ մը վերակազմութիւն, Եղջերաւորութիւնը և Գլխավճարը փոխատուութեանց և Ձարտարարուեստից և Վաճառականութեան մէջ գործածուած դրամագլխոց, Մանկանց համար Օժիտք, Հանգստեան մնայուն ծերութեան համար, ցկեանս եկամուտներու կազմութիւն, ի մի բան այն ամեն գործառնութիւնք որոց նպատակն է խնայողութիւն։

Այս արդիւնքը ձեռք բերելու համար, Ընկերութիւնս հաստատած է զանազան սակագներ որոց վճարումը տեղի կ'ունենան տարեկան կամ ամսական որոշեալ ժամանակաց մէջ, ըստ քաղձանաց ապահովագրելոյն։

ՍԱԿԱԳԻՆ Ա.

Ամսական 1 ֆրանք, որ վճարուի միայն 60 ամիս, իրաւունք կուտայ 1000 ֆրանքի մուրհակի մը 10 թիւերով որոց ամենքն ալ հաւասար կը մասնակցին ամեն բաշխման, մինչեւ ամբողջովին վճարումն 1000 ֆրանքին։ Մարդ կրնայ ստորագրուիլ այնչափ անգամ 1000 ֆրանքնոց մուրհակի որչափ ամսական վճարէ մէկ ֆրանքնոց։

5 ֆրանքի ամսական բաժմ մը, որ 60 ամիս վճարուի, իրաւունք կուտայ, ըստ ընտրութեան ստորագրողին, 5000 ֆրանքի ընկերութեան արժեթղթի մը, կամ միմիայն 3000 ֆրանքի և Լիոն քաղաքի պարտաթղթոյ մը, որք կը մասնակցին ամեն վիճակահանութեանց և պարգեւներուն, մինչեւ անգամ 50,000 ֆրանքի բաժնին։

Ի փոխարէն ամսական հինգ ֆրանքի, ստորագրողն իրաւունք ունի, ըստ իւր ընտրութեան

1. 500 ֆրանքի, առանձնաշնորհեալ մուրհակ տոկոսներով որք տարուէ տարի կ'աւելնան մինչեւ ցվճարումն, կամ

2. 5000 ֆրանքի, Մուրհակք Սակագին Ա., կամ վերջապէս

3. 1000 ֆրանքի, Հիմնադրի մուրհակի մէկ տասներորդով։

Ծան. Անցեալ տարեշրջանին մէջ Հիմնադրի Մուրհակներն ստացան 80 ֆրանք շահաբաժին, և ներկայ տարեշրջանին մէջ, շահաբաժինը պիտի լինի 100 ֆրանք մէկ մի թուղթի վրայ։

Ի փոխարէն ամսական 8 ֆրանքի, ստորագրողն ըստ իւր ընտրութեան իրաւունք ունի 3000 ֆրանքի, Մուրհակք Սակագին Ա. և առանձնաշնորհեալ Մուրհակի մը՝ 500 ֆրանքէն վճարելի, և տալով տոկոսներ որք երթալով կ'աճին մինչեւ վճարման օրը։

Ծան. Կը մնայ միայն ի վճարել 1921 առանձնաշնորհեալ մուրհակ։

Ի փոխարէն ամսական 10 ֆրանքի, ստորագրողն իրաւունք ունի ըստ իւր ընտրութեան.

3000 ֆրանքի, Մուրհակք Սակագին Ա. և Պարտաթղթի մը, կամ 1877ի Գուէտի Ֆօնսիէէն, կամ 1871ի Վիլ տը Բարիէն, կամ Վիլ տը Մառսէյլէն. (այս երեք արժեթուղթք վճարելի են 400 ֆրանքէն) կամ 1883ի Օպլիկասիոն Ֆօնսիէէն մը 500 ֆրանքնոց, կամ վերջապէս

5000 ֆրանքի, Մուրհակք Սակագին Ա. և Բանամայի պարտաթղթի մը, շրջաբերութիւն 1883ի.

Վերջապէս, ի փոխարէն ամսական 12 ֆրանքի, ստորագրողն ըստ իւր ընտրութեան իրաւունք ունի.

3000 ֆրանքի, Մուրհակք Սակագին Ա. ինչպէս նաեւ 1879ի Ֆօնսիէօ կամ Գոմիւնալ Օպլիկասիոն մը, վճարելի 500 ֆրանքի, կամ վերջապէս Իբրդ.քէօ Օպլիկասիոն մը (Գրէտի Ֆօնսիէէն հետ միացուած և 1000 ֆրանքէն վճարելի)։

ՍԱԿԱԳԻՆ Բ.

Այս սակագնոյն մէջ, Մուրհակներն 500 ֆրանքէն վճարելի են մէկ տարիէն առ առաւելն միայն 25 տարուան ժամանակամիջոցի մը մէջ, կանխավճարներով որք տեղի կ'ունենան երեք ամսէն անգամ մը վիճակահանութեամբք. —Բաժիններն ամսական են և 2 ֆրանքի. առ առաւելն կը պահանջուին մինչեւ 15 տարի. կը դադրին երբ մուրհակը վաստկի վիճակահանութեան մէջ։

ՍԱԿԱԳԻՆ Գ.

Այս սակագնոյն մէջ, մուրհակք վճարելի են մէկ տարիէն առ առաւելն մինչեւ 12 տարուան ժամանակամիջոցի մը մէջ, կանխավճարներով որք տեղի կ'ունենան ամեն տարի յունվարին, ապրիլին, յուլիսին և հոկտեմբերին. առաջին երեքն 100 ֆրանքէն և հոկտեմբերինն 500 ֆրանքէն. —Ամսական բաժինները 2 ֆրանքի են և միայն 50 ամիս վճարելի են։

ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

ԼԱՎԸՆԻՌ ՏԷ ՖԱՄԻՅԼ ապահովագրական ընկերութիւն մ'է հաստատեալ ըստ հրամանագրոյն 1868 յունուար 22ի, և հետեւաբար կը գործէ ընդ հսկողութեամբ պետութեան։ Հեռի լինելով շահախնդրական կամ առեւտրական ո՛և է գործէ, ո՛և է վտանգի ենթակայ չէ։

Իւր գանձած դրամը ընկերութիւնը կը գործածէ Պետական Արժեթղթոց, Գանձոց թուղթերու կամ Պետութեան, քաղաքաց և նահանգաց երաշխաւորութիւնը կրող թուղթերու. այս գումարը բաւական է ապահովելու համար իւր շրջաբերութեան հասած բոլոր մուրհակներուն վճարումն, այնպէս որ մէն մի ստորագրող բոլորովին ապահով է ստանալու իւր ապահովագրութեանց ամբողջ գումարը։

Տեղեկութեանց և բաժանորդագրութեան համար դիմել առ Պետրոս էֆ. Ամպարճեան, գործակալ Ընկերութեան ի Կ. Պոլիս, Թաշ խան, Թիւ 40, Պահչէ-Գաբու, Պոլիս։ 1081

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

„ՏՈՅՉԸՐ ԼՕՅՏ"

Ի ՊԷՌԼԻՆ

Շահաւոր պայմաններով կ'ապահովագրէ ամեն տեսակ ապրանք, դրամածրարք եայլն, շոգենաւով եւ առագաստանաւով ուղարկուած։

Ընդհանուր գործակալ Կ. Պոլսոյ

ՏԻՐԱՆ ՆԱՃԱՐԵԱՆ

Թիւ 1 Հավուզլու խան, Պոլիս

791

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ 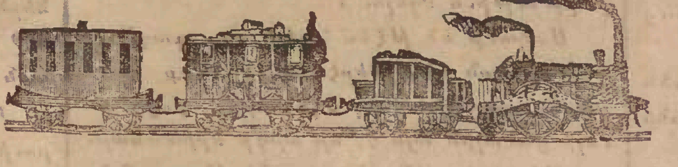 ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴ ՄԷՋ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՔԻՒՉԻՒՔ–ՉԷՔՄԷՃԷԻ

Սկսեալ ի 12 Մայիս (Ն. Տ.) 1887, մինչեւ ցնոր տնօրինութիւն

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻՒՉԻՒՔ–ՉԷՔՄԷՃԷ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	4	6	8	10	2	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	42	44	46			
	Առաւօտ											Իրիկուն														
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Կ. Պոլիս	6 15	6 49	7 17	7 45	8 15	8 41	9 10	10 11	10 37	11 10	11 38	1 49	2 17	2 50	3 46	4 14	4 47	5 16	5 49	6 18	6 44	7 2	7 31	...	...	...
Գում–գաբու	6 27	6 58	7 26	7 54	8 26	8 50	9 19	10 20	10 46	11 19	11 47	1 58	2 26	2 59	3 55	4 23	4 56	5 25	5 58	6 27	6 53	7 11	7 40	...	...	...
Եէնի–գաբու	6 32	7 2	7 30	7 58	...	8 54	9 23	10 24	10 50	11 23	11 51	2 2	2 30	3 3	3 59	4 27	5	5 29	6 2	6 31	...	7 15	7 44	...	...	...
Տավուտ փաշա	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Սամաթիա	6 39	7 8	7 36	8 4	...	9	9 29	10 30	10 56	11 29	11 57	2 8	2 36	3 9	4 5	4 33	5 6	5 35	6 8	6 37	...	7 21	7 50	...	...	...
Եէտի–գուլէ	6 44	7	7 40	8 9	8 37	9 4	9 32	10 34	10 59	11 33	12	2 12	2 39	3 13	4 9	4 36	5 11	5 38	6 13	6 40	7 2	7 24	7 54	...	...	...
Մագրիգիւղ	6 57	7 24	7 51	8 21	8 52	9 16	...	10 46	...	11 45	...	2 24	...	3 24	4 21	..	5 23	...	6 25	...	7 14	...	8 5	...	...	...
Այ Ստեֆանօ	...	7 33	...	8 30	9 4	9 25	...	10 55	...	11 55	...	2 33	...	...	4 30	...	5 32	...	6 34	...	7 24	...	...	...	...	...
Քիւչիւք Չէք	...	...	...	...	9 14	...	...	...	...	12 3	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	7 32	...	...	...	...	...

ՔԻՒՉԻՒՔ–ՉԷՔՄԷՃԷԷՆ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	3	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	1	41	43	45			
	Առաւօտ										Իրիկուն															
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Քիւչիւք Չէք	...	6 40	...	...	...	...	... ...	...	...	... ...	... ...	1 40	...	...	...	...	...	...	...	6 2	...	...	...	...	...	...
Այ Ստեֆանօ	...	6 49	...	7 45	...	8 40	... ...	9 43	... ...	11 10	... ...	1 49	...	2 50	...	...	4 47	...	5 49	6 13	...	7 3	...	...	...	...
Մագրիգիւղ	6 31	6 59	7 27	7 55	8 23	8 51	... ...	9 53	... ...	11 20	... ...	1 59	...	3	3 56	...	4 57	...	5 59	6 27	...	7 13	...	...	...	...
Եէտի–գուլէ	6 43	7 11	7 39	8 8	8 35	9 4	9 38	10 5	11 4	11 32	1 27	2 11	2 44	3 12	4 8	4 41	5 10	5 43	6 12	6 42	7 1	7 25	7 53	...	...	...
Սամաթիա	6 47	7 15	7 43	8 12	8 39	9 8	9 42	10 9	11 8	11 36	1 31	2 15	2 48	3 16	4 12	4 45	5 14	5 47	6 16	...	...	7 29	7 57	...	...	...
Տավուտ փաշա	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Եէնի–գաբու	6 53	7 21	7 49	8 18	8 45	9 14	9 48	10 15	11 14	11 42	1 37	2 21	2 54	3 22	4 18	4 51	5 20	5 53	6 22	...	...	7 35	8 3	...	...	...
Գում–գաբու	6 57	7 25	7 53	8 23	8 49	9 18	9 52	10 19	11 18	11 46	1 41	2 25	2 58	3 26	4 22	4 55	5 24	5 57	6 26	6 52	7 10	7 39	8 7	...	...	...
Կ. Պոլիս	7 5	7 33	8 1	8 31	8 57	9 26	10	10 27	11 26	11 54	1 49	2 33	3 6	3 34	4 30	5 3	5 32	6 5	6 34	7	7 18	7 47	8 15	...	...	...

Փոքր ծրարներն անխտիր կ'ընդունուին ամեն կառախմբի մէջ, իսկ մեծ ծրարք Պոլսէն Մաքրի գիւղ կամ աւելի հեռի կայարանաց միջեւ բանող կառախմբոց մէջ միայն թիւ 1 և 2 կառատուները ունին Ա. Բ. և Գ. կարգի վակոններ. միւս կառախմբերն ունին միայն Բ. և Գ. կարգի վակոններ։ 576